I. ULUSLARARASI BOZOK SEMPOZYUMU

(I. International Bozok Symposium)

05-07 Mayıs/May 2016

BİLDİRİ KİTABI

III.CİLT

- YOZGAT'IN SİYASÎ, İÇTİMAÎ VE İKTİSADÎ TARİHİ
- YOZGAT KÜLTÜRÜ VE FOLKLORU

I. ULUSLARARASI BOZOK SEMPOZYUMU
05-07 MAYIS 2016
BİLDİRİ KİTABI

III. CİLT

• YOZGAT'IN SİYASÎ, İÇTİMAÎ VE İKTİSADÎ TARİHİ

• YOZGAT KÜLTÜRÜ VE FOLKLORU

İÇİNDEKİLER

Okul Başarısızlığını Değerlendirme: Sorgun Örneği ***6***
Yrd. Doç. Dr. Kasım Tatlılıoğlu

Risk Altındaki Çocuklar: Yozgat Örneği ***24***
Yrd. Doç. Dr. Aygül Nalbant, Doç. Dr. Emine Babaoğlan

1960'lar Yozgat Lisesi Mezunları: Okulumuz Hakkındaki Duygu, Düşünce ve Anılarımız ***46***
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sağlam

Yozgat İl Merkezindeki İlkokulların Okul ve Sınıf Kütüphanelerinin İncelenmesi ***59***
Arş. Gör. Gül Şebnem Altuner, Doç. Dr. Mustafa Başaran

Bozok Üniversitesi Mimarlık Mühendislik Fakültesi Öğrencilerinin Stres Kaynakları ve Başa Çıkma Stratejileri ***67***
Ayşe Kazazoğlu

Cumhuriyet Döneminde Yozgat'ta Meydana Gelen Meteorolojik Kökenli Afetlere Dair Bir Değerlendirme (1930-1950) ***83***
Prof. Dr. Eren Yürüdür

Hakikat Gazetesi: Yayın Çizgisi, Haberleri ve Köşe Yazıları (1955-1977) ***99***
Yrd. Doç. Dr. Hatice Mumyakmaz

Yeni Yozgat Gazetesine Göre Cumhuriyet Dönemi Yozgat Ekonomisi ***118***
Arş. Gör. Z. Buket Kalaycı

Milli Mücadelede Yeni Yozgat Gazetesi ***127***
Prof. Dr. Haluk SELVİ

Yozgat'ta Sosyal ve Dini Hayatın Şekillenmesinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü ***134***
Doç. Dr. Muammer Cengil

Ergenlerde Internet ve Sosyal Medya Kullanım Özellikleri ve Internet Kullanım Amaçlarının Çeşitli Değişkenlerce İncelenmesi (Yozgat İli Örneği) ***147***
Yrd. Doç. Dr. Filiz Akar

Alternatif Bir Katılım Örneği Olarak Radyo Yayıncılığının Önemi: Bozok Üniversitesi Radyo Yayıncılığı Modeli/Önerisi ***166***
Arş. Gör. Sefer Kalaman

III. YOZGAT KÜLTÜRÜ VE FOLKLORU

Büyükkışla Kasabasında Lâkaplar ***180***
Prof. Dr. Nevzat Özkan

Prof. Dr. Ahmet Caferoğlu ve Yozgat İli Ağızları ***190***
Prof. Dr. Ebulfez Amanoğlu, Dr. Esmer Memmedova

Mustafa Çiftçi'nin Öykülerinde Yozgat ***199***
Doç. Dr. Murat Kacıroğlu

Tarihsel Kaynaklarda Bozok Onomastik (Adbilim) Biriminin Azerbaycan Bölgesinde İzleri ***204***
Doç. Dr. Nazile Abdullazade

Yozgat / Boğazlıyan / Gürden (Yazıkışla) Köyü Yer Adları Üzerine Bir Deneme ***207***
Yrd. Doç. Dr. Namık Aslan

Yozgat Etnografya Müzesi Örneği İle Yaşayan Kültürün Aktarımı ***216***
Yrd. Doç. Dr. Handan Bülbül

Abbas Sayar'ın Romanlarında Tabiat Algısı ***229***
Arş. Gör. Aybige Başeğmez Çetin

Yozgat'ta Sağlık/Hastalıkla İlgili Bazı Geleneksel Uygulamalar, Değerlendirmeler ve Deyişler ***236***
Alpaslan Santur

Yozgat Yöresi Türkülerinde İrfânî Derinlik ***247***
Prof. Dr. Kadir Özköse

Yozgat Müzik Kültürü Ve Geleneksel Dînî Mûsikî Kültürümüz ***258***
Prof. Dr. Ahmet Hakkı Turabi

Yozgat Yöresi Türküleri Ukrayna Türküleri: Estetik - Sanat Modelleri ***271***
Prof. Dr. Kateryna Serajym

Yozgat Ağız Kültürü Üzerine İnceleme: "Yozgat Sürmelisi" Silsilesinde Hasretin Terennüm Renkleri ve İfade Yaratımları ***283***
Doç. Dr. Ebulfez Ezimli

"Hastane Önünde İncir Ağacı" Adlı Türküyü Fenomenolojik Açıdan Bir Çözümleme Denemesi ***301***
Yrd. Doç. Dr. Nilüfer İlhan

Dersini Almış Da Ediyor Ezber: Yozgat Sürmelisi ***308***
Arş. Gör. Gülşah Halıcı

Yozgat'ın İlçesi Akdağmadeni'ne Bağlı Üç Ağaçlar Köyü Mani Derlemesi ***316***
Arş. Gör. Ömer Faruk Kırmıt

Yozgatta Halk Kültürü Ve Onda Eski Türk Folklorunun İzleri ***323***
Doç. Dr. Fidan Kasımova

Anadolu Halk Kültüründe Seyirlik Köy Oyunları (Yozgat İli Örneği) ***330***
Yrd. Doç. Dr. Elif Mamur Yılmaz

Yapısal Ve İşlevsel Bağlamda Yozgat Kutlamaları ***341***
Yrd. Doç. Dr. Tuğçe Erdal

Yozgat'ta Bir Bahadın ***361***
Yrd. Doç. Dr. Güneş Salı

Yozgat Efsanelerinin Anadolu Türk Efsaneleri İçindeki Yeri ***385***
Prof. Dr. Zekeriya Karadavut

Efsanelerde Sosyal Normlar: Yozgat Efsaneleri Örneği ***410***
Yrd. Doç. Dr. Berna Ayaz, Arş. Gör. Nurdan Gümüştepe

Türk Kültürünü İfade Eden Manevi Değer Normları: Yozgat'ta Ve Nahçıvan'da İnanç-Sınama Örnekleri (Karşılaştırmalı Araştırma) ***414***
Arş. Gör. Ayten Caferova

Yozgat ve Eski Türklerde Mitolojik Karakter – Alkarısı ***419***
Şebnem Hüseynova

Yozgat Menkıbeleri ***427***
Yrd. Doç. Dr. Ünsal Yılmaz Yeşildal

Kadışehri Yöresinde Mevcut Ziyaretlerin Bölge Halkının Dini, Kültürel ve Psiko- Sosyal Hayatına Etkisi ***438***
Prof. Dr. Ömer Yılmaz

Yozgat Dokuma Atlası ***454***
Prof. Dr. Aysen Soysaldı

Yozgat İli Geleneksel Giyim - Kuşam Atlası ***479***
Yrd. Doç. Dr. Lale Özder

Yozgat İli Örgü Atlası Çorap ve Patik Örnekleri ***497***
Yrd. Doç. Dr. Gülten Kurt

Yozgat İli Örgü Atlası: Oya Kataloğu ***507***
Yrd. Doç. Dr. N. Tomris Yalçınkaya

Bozokun Takıları ***522***
Yrd. Doç. Dr. İsmail Cansız

Yozgat İli Nizamoğlu Konağı Müzesi Etnografik Takıları ***529***
Dr. Emel Erkaplan

Yozgat İli Nizamoğlu Müzesi ve Karaman Müzesi Giyim-Kuşam Örneklerinin Karşılaştırmalı Analizi ***544***
Öğr. Gör. Nuray Demirel Akgül

Yozgat İlinde Tespit Edilen Sancak Örnekleri ***556***
Arş. Gör. Ebru Çatalkaya Gök, Prof. Dr. Ayşen Soysaldı

Yozgat Nizamoğlu Konağı Etnografya Müzesi İşlemeleri ***572***
Öğr. Gör. Süheyla Bilki Kale

Yozgat'ta Yaşayan Kündekari Ustası Yakup Kılıç ***692***
Öğr. Gör. Hamide Soysal Demirci

Yozgat'tan Türkiye Akar Faunası İçin Yeni Bir Peloptulus (Acari, Phenopelopidae) Türü: Peloptulus montanus Hull, 1914 ***602***
Uzm. Salih Kökez, Yrd. Doç. Dr. Sedat Per

Bozok Üniversitesi
I. Uluslararası Bozok Sempozyumu
(I. International Bozok Symposium)
05 -07 Mayıs 2016
Bildiri Kitabı

Editör
Prof. Dr. Kadir ÖZKÖSE

Editör Yardımcısı
Yrd. Doç. Dr. Mustafa FİDAN

Görsel Tasarım
Neşe KARABACAK
Gökhan BALCI

Yönetim Yeri
Bozok Üniversitesi Rektörlüğü
İletişim Protokol ve Enformasyon Müdürlüğü
Medrese Mah. A. Menderes Bulvarı
No:118 66200 Yozgat
Tel: 0354 217 24 56
Fax: 0354 212 80 56
basin.yayin@bozok.edu.tr

Basım Yeri ve Yılı: YOZGAT 2016

Bozok Üniversite Yayınları

* Bu bildiri kitabımda yayımlanan içerik kullanımından doğabilecek sonuçlardan veya yanılgılardan yayınevi ve editörler sorumlu tutulamayacaklardır. İçeriklerde yer alan görüşler ve fikirler yayınevi ve editörlerin görüşlerini yansıtmaz. Makalelerin hukuki sorumluluğu yazarlara aittir.

Sempozyum Başkanı
BÜ Rektörü Prof. Dr. Salih KARACABEY

Sempozyum Onur Kurulu
Yozgat Valisi
Yozgat Belediye Başkanı
Bozok Üniversitesi Rektörü

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı
Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Kadir ÖZKÖSE

Sempozyum Koordinatörü
Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA

Düzenleme Kurulu Üyeleri
Prof. Dr. Kadir ÖZKÖSE
Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA
Yrd. Doç. Dr. Orhan YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Mustafa FİDAN
Yrd. Doç. Dr. Güsamettin ERDOĞAN

Bilim Kurulu
Prof. Dr. Ahmet Güner SAYAR
Beykent Üniversitesi / İstanbul
Prof. Dr. Ahmet ÖGKE
Akdeniz Üniversitesi / Antalya
Prof. Dr. Ahmet Yaşar OCAK
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi / Ankara
Prof. Dr. Ali AÇIKEL
Gaziosman Paşa Üniversitesi / Tokat
Prof. Dr. Ali YILMAZ
Pamukkale Üniversitesi / Denizli
Prof. Dr. Alim YILDIZ
Cumhuriyet Üniversitesi / Sivas
Prof. Dr. Darhan HIDIRALİ
Kazakistan Uluslararası Türk Akademisi
Prof. Dr. Dilaver GÜRER
Necmettin Erbakan Üniversitesi/ Konya
Prof. Dr. Döölötbek SAPARALİYEV
Kırgız Türk-Manas Üniversitesi / Kırgızistan
Prof. Dr. Ebülfez AMANOĞLU
Azerbaycan Bilimler Akademisi / Azerbaycan
Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN
Ege Üniversitesi / İzmir
Prof. Dr. Gülbadi ALAN
Erciyes Üniversitesi / Kayseri
Prof. Dr. Hakkı ACUN
Gazi Üniversitesi / Ankara
Prof. Dr. Halis AYHAN
İstanbul Aydın Üniversitesi / İstanbul
Prof. Dr. Haluk SELVİ
Sakarya Üniversitesi / Sakarya
Prof. Dr. Hasan Kamil YILMAZ
Diyanet İşleri Başkanlığı / Ankara
Prof. Dr. Hasan YUMAK
Bozok Üniversitesi/ Yozgat
Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ
Uludağ Üniversitesi / Bursa
Prof. Dr. Hikmet Şelli AYBAR
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. İhsan BULUT
Akdeniz Üniversitesi / Antalya
Prof. Dr. Kadir ÖZKÖSE
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Karl STROBEL
Alpen-Adria Üniversitesi / Avusturya
Prof. Dr. Kusein İSAEV
Kırgız-Türk Manas Üniversitesi / Kırgızistan
Prof. Dr. Kerim ŞÜKÜROV
Azerbaycan Turizm Üniversitesi / Azerbycan
Prof. Dr. Mahmut Erol KILIÇ
Marmara Üniversitesi / İstanbul
Prof. Dr. Mehmet ÖZ
Hacettepe Üniversitesi / Ankara
Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ
Gazi Üniversitesi / Ankara
Prof. Dr. Metin HÜLAGÜ
Erciyes Üniversitesi/ Kayseri
Prof. Dr. Musa ŞAŞMAZ
Niğde Üniversitesi / Niğde
Prof. Dr. Mustafa BÖYÜKATA
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Mustafa ÇOLAK
Gaziosman Paşa Üniversitesi / Tokat
Prof. Dr. Mustafa SAÇMACI
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Necati Fahri TAŞ
Erzincan Üniversitesi / Erzincan

Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN
Erciyes Üniversitesi / Kayseri
Prof. Dr. Orhan ÇEKER
Necmettin Erbakan Üniversitesi / Konya
Prof. Dr. Osman TÜRER
Kilis 7 Aralık Üniversitesi / Kilis
Prof. Dr. Öcal OĞUZ
Gazi Üniversitesi / Ankara
Prof. Dr. Ömer DEMİREL
Cumhuriyet Üniversitesi / Sivas
Prof. Dr. Ömer YILMAZ
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Recep ŞAHİNGÖZ
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Reşat GENÇ
Gazi Üniversitesi / Ankara
Prof. Dr. Salih KARACABEY
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Selda SEÇKİN
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Stefania MAZZONI
Floransa Üniversitesi / İtalya
Prof. Dr. Şaban GÜÇLÜ
Bozok Üniversitesi/ Yozgat
Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Tayip DUMAN
Bozok Üniversitesi / Yozgat
Prof. Dr. Yılmaz KURT
Ankara Üniversitesi / Ankara
Prof. Dr. Yunus KOÇ
Hacettepe Üniversitesi / Hacettepe
Doç. Dr. Scott BRANTING
Central Florida Üniv. / Amerika Birleşik Devletleri
Yrd. Doç. Dr. Masoumeh DAEİ
Tebriz Payame Noor Üniversitesi / İran

Yürütme Kurulu
Doç. Dr. Mahmut AKIN
Doç. Dr. Murat KACIROĞLU
Doç. Dr. Mustafa EROL
Doç. Dr. Uğur TEMİZ
Doç. Dr. Ümit BUDAK
Doç. Dr. Yaşar TÜRKBEN
Doç. Dr. Yunus ÖZGER
Doç. Dr. Zeki MUT
Doç. Dr. Zeliha KAPUSUZ

Akademik Sekretarya
Yrd. Doç. Dr. Hatice MUMYAKMAZ
Arş. Gör. Serkan POLAT

Ulaşım ve Konaklama Komitesi
Yrd. Doç. Dr. Ebubekir GÜNGÖR
Araş. Gör. Ömer Faruk ÇAKIR
Araş. Gör. Tarik AKAN
Araş. Gör. Adem SEVİM
Araş. Gör. Demet TAŞKAN
Zeynep YAZICI

Tercüme Kurulu
Okutman Dr. Ahmet ÖZCAN
Okutman Emel ÇÖZELİ
Okutman Hasan ARSLAN
Okutman Hatice ALTINOK
Okutman İsmail SAKA
Okutman Mahinur BİLGİ
Okutman Mustafa KOÇAK
Okutman Ramazan GÜÇLÜ
Okutman Salih GÜÇLÜ
Okutman Talat ARTUN
Okutman Talha ERDALİ
Uzman Feyzi PEKGÖZ
Uzman Serhat BOLAT
Bilg. İşl. Ayşe Nesil DEMİR

Tashih Kurulu
Öğr. Gör. Kemal ŞİMŞEK
Okutman Ebru GÜVENEN
Okutman Hale AKGÜL
Okutman Necati ŞAHİN
Okutman Özlem ŞAHİN
Arş. Gör. Arif Edip AKSOY
Arş. Gör. Aybige BAŞEĞMEZ ÇETİN
Arş. Gör. Gülşah GÖDEK
Arş. Gör. Gülşah HALICI

HAKİKAT GAZETESİ: YAYIN ÇİZGİSİ, HABERLERİ VE KÖŞE YAZILARI (1955-1977)

Hatice MUMYAKMAZ[1]

Özet

Çalışma, Yozgat'ta 29 Ağustos 1955'te yayın hayatına başlayan Hakikat gazetesini, yayın çizgisi, haberleri ve köşe yazıları çerçevesinde, 1955-1977 yılları arasındaki ulaşılabilen sayıları üzerinden yirmi yıllık bir süre içinde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ancak çalışmada gazetenin 1960 ve 1965 yılları arasındaki sayılarına ve 1977 sonrası sayılarına ulaşılamamıştır.

Günlük, siyasi, müstakil gazete ilanıyla çıkan gazetenin sahibi ve yayın müdürü Mustafa Neşet Tanrıdağ'dır. Gazete yayın amacını, hadiseleri tamamıyla objektif olarak değerlendirmek, ahlaki endişe ile karanlık hakikatleri çıplaklığı ile ortaya koymak, Yozgat'ın ve Yozgatlıların hizmetinde olmak şeklinde açıklamıştır. Başlangıçta iki sayfa olarak yayımlanan gazete, yazı, haber ve ilanlara göre zaman zaman dört sayfa yayımlanmıştır. 1955-1970 arası dönemde, dünya, ülke gündemi ve Yozgat'ın problemleri (yol, su, okul ihtiyaçları, banka şubesi açılması), ticareti, sanayisi, yerel siyaseti ve siyasetçilerine dair haberler de verilmiştir. Gazetede uzun süreli olmamakla beraber başyazar Mustafa Neşet Tanrıdağ'ın, ya da köşe yazarı olarak Nazım Kafaoğlu, Sefer Eronat, Taha Akyol gibi isimlerin önemli günlere, olaylara, değerlere, demokrasiye ve antikomünizme ait yazıları yayımlanmıştır. Siyasi olay ve haberler de aşırı tarafgirlik görülmemekle beraber, gazetenin siyasi çizgisi, Demokrat Parti, Adalet Partisi çizgisidir. İlgili dönemlerde her iki partinin siyasi faaliyetlerinden övgü ile bahsedilmekte ve kıymetlerinin bilinmesine dönük bir vurgu yapılmaktadır. Gazetede Bozok Gazetesi ile polemikler, az sayıda yer alırken; karikatür, şiir ve ilanlar sürekli olarak yer almıştır. 1970-1977 yılları arasında gazetenin haber ve yazılar açısından daha önceki yıllara göre nitelik olarak gerilediği, Yozgat ve ilçelerindeki olaylara dair sıradan günlük haber ve ilanlara daha çok yer verildiği görülmektedir.

Çalışma çerçevesinde, gazetenin ilgili sayılarından, dönemin Türkiye ve Yozgat tarihi ile ilgili akademik çalışmalardan yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hakikat Gazetesi, Basın, Yozgat, M. Neşet Tanrıdağ, siyaset, sosyal ve kültürel hayat.

Abstract

Hakikat Newspaper: Broadcast Perspective, News And Columnist

This study aims to evaluate broadcast perspective, news and columnist of Hakikat Newspaper which started its publication life on 29th August, 1955. The study fulfills this purpose using the volumes of the newspaper which was published in 1955-1977.

Mustafa Neşet Tanrıdağ is the owner and broadcasting manager of the newspaper whose advertisement is daily, political and autonomous publication. The newspaper clarified its publication purpose as being objective to the events, revealing all the truth of the darkness side of the event with moral concern and being subservient to Yozgat and its folk. In the term of 1955-1970, the news related to agenda of world and country and Yozgat's problems (such as road, water, school, opening of the branch bank), trade, industry,

[1]Yrd. Doç. Dr. Hatice Mumyakmaz, Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD.; hatice.mumyakmaz@bozok.edu.tr; hatice.guzelmumyakmaz@gmail.com

local politics and politicians were also issued. In the newspaper, articles of M. Neşet Tanrıdağ who was editor-in-chief or some columnist such as Nazım Kafaoğlu, Sefer Eronat, Taha Akyol were published related to important days, events, morals, democracy and anti-communism. The publications of these people were not permanent. With not having extreme prejudice it can be concluded that the political perspective of the newspaper was on the same side with Democrat Party and Justice Party. In the newspaper, during this period it can be seen that there was praise on the activities that had been done and an emphasis that the value of these activities should be realized. Whilst there had been limited argumentation with Bozok newspaper, there had been a considerable amount of poems and advertisements in the newspaper. It can be said that the term of 1970-1976 the quality of the news and articles were decreased when compared to the publications of the previous years. On the other hand, the number of the daily news related to events which happened Yozgat and its districts and advertisements were increased.

In the context of this study, it will be drawn on the related issue of the newspaper, academic studies on Turkey and Yozgat history of that period.

1. Mustafa Neşet Tanrıdağ ve Hakikat Gazetesi

Mustafa Neşet Tanrıdağ, Yozgat'ta 1338 (1922) yılında doğmuş, 21 Ocak 2003'te vefat etmiştir. Tanrıdağ, Hakikat gazetesi, Vurun Abalıya, Çağlayan, Püsküllü Bela mizah gazeteleri ile Şafak Dergisinin sahibi ve Anadolu Gazeteleri Sendikası İdare Heyeti üyesi idi. Ziraat Odaları Yozgat Başkanlığı ve Ziraat Odaları Birliği İdare Heyetinde yer aldı. Adalet Partisi Yozgat İl Başkanıyken, 10 Ekim 1965'te birinci sıradan Yozgat milletvekili seçildi. 1969 seçimlerinde Adalet Partisi'nden yeniden Yozgat milletvekili oldu[2]. Milletvekillikleri döneminde, Meclis içerisinde kendisini öne çıkaran, belirleyici bir tavrı görülmemiş, Adalet Partisi'nin kararlarına destek olan bir milletvekili olmuştur[3].

Tanrıdağ, muhtelif yazılarında kendisini ve çalışmalarını şöyle anlatmaktadır; *"...1942 yılından bu yana Ankara ve İstanbul'da yayınlamaya muvaffak olduğum Çağlayan, Püsküllü Bela ve Şafak devrinin en çok okunan gazete ve mecmualarından idi. Bugün birçok kuş kaldıranların keseleri için girdikleri DP'ye 1946 ve 1950 yıllarında kelleleri pahasına hizmet edenlerin başında idim. 1951 yılında yedek subaylığımı*

[2]Millet Meclisi Üyelerine Mahsus Hal Tercümesi Kağıdı Yozgat Milletvekili Neşet Tanrıdağ, HT_3103_4_2, Sicil No:698, s. 1-3.; Seçilmiş Olanlara Verilen Tutanak, 11/10/1965, S_M3103_4_2,1s.; Seçilmiş Olanlara Verilen Tutanak, 13/10/1969, S_M3103_4_2, 1s.
[3]Tanrıdağ'ın 1965 ve 1969 dönemlerindeki milletvekilliği faaliyetleri için ilgili yıllardaki Zabıt Cerideleri incelenmiştir. Yukarıdaki tespit bu araştırmaya dayalıdır fakat Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ın idamına "evet" oyu veren Adalet Partisi milletvekilleri arasında yer alması, internet araştırmalarında adına sık rastlanmasına sebep olmaktadır. https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM__/d03/c023/mm__03023058.pdf

bitirerek Yozgat'a döndüm. Hemşerimiz Şükrü Öncel'in tavassut ve tekellüfü ile 20 bin lira değerinde traktör ve ekipmanları satın alarak çiftçiliğe başladım. Dört yıl babamın arazisini dahi ekmeden ortakçılık yaparak 50 bin lira kazandım. Bir buçuk sene önce kurduğum Tanrıdağ matbaasında Hakikat ve Vurun Abalıya gazetelerini neşretmeye başladım. Kalemimi ve gazetelerimi Yozgat'ın ve Yozgatlıların terakkisine adadım. Kalemimi ammenin dili ve dileği için kullandığım için kırılanlar, üzülenler, hırsız diye yazdıklarımız dişlerini sıka sıka dişlerine kan oturdu" [4].

Tanrıdağ'ın, Tanrıdağ matbaasından önce, 1953'te 100 bin liraya kurduğu matbaası yakılmış, 1955 senesinin 29 Ağustosunda Tanrıdağ ve Hakikat gazetesi faaliyete geçmişti. 1956 senesinin Aralık ayının sonuna kadar 40 bin lirayı aşkın ilan bedeli alan matbaa, 75 bin liralık bir taahhüt işi yapmış. 30 bin liraya yakın da evrak-ı matbua tabetmiştir. Tanrıdağ'ın ifadesine göre, müessese 16 ay zarfında 150 bin liraya yakın olan bir gelir temin etmiş, 13 işçi çalıştırmıştır. Ankara ve İstanbul matbaalarının % 95'i bu geliri elde edemez diyen Tanrıdağ, doğruya doğru eğriye eğri diyenlerin yıkılmayacaklarını belirterek, vazifesinin hakka ve hakikate hizmet edebilmek için amme hizmetinde bulunmak olduğunu açıklamıştır[5].

Hakikat

Üçler Konferansı Bugün Toplanıyor

Güdeceğimiz Yol

Kıbrıs Türktür Türk kalacaktır

Hakikat Gazetesi Çıkarken

Yarın Otuz Ağustos

Cumhurbaşkanı Ankarada

DEMOKRASİ

KASKETLERİN DİLİ

Gazetenin kurulduğu zamandan 1970'e kadarki sahibi ve Neşriyat Müdürü M. Neşet Tanrıdağ, basıldığı yer Tanrıdağ Matbaasıdır[6]. 1970'ten itibaren H. Nusret Tanrıdağ, Yazı İşleri Müdürü olmuştur[7]. 1976'dan itibaren Basımevi Kayhan Matbaası[8] olarak görünen gazetenin Şubat 1977'den itibaren Sahibi Emsal Kayhan, Mesul Müdürü Avukat Ruhi Bacanlı'dır[9]. Gazetenin en son ulaşılabilen sayısı 18 Mayıs 1977 tarihlidir[10]. Gazete Neşet Tanrıdağ'ın yanında çalışan, Nazım Kayhan tarafından satın alınmıştır. Nazım Kayhan, o tarihlerde Yerköy gazetesi gibi başka gazetelerde yayınladığı için gazetesinin sahibini Emsal Kayhan olarak göstermiştir, gazete 1977'den 2004'e kadar Sabah ismiyle yayımlanmıştır[11].

[4]Bu yayınlar arasında Şafak'ın yalnızca bir sayısına ulaşabilmiştir. Sahibi ve Yazı İşlerini Fiilen İdare Eden, Mustafa Neşet Tanrıdağ, Şafak (Aylık Siyasi Fikir ve Sanat Dergisi), Sayı: 2, Mayıs 1949, Kanaat Basımevi, Ankara. M. Neşet Tanrıdağ, "Sizlerin Dayıları Varsa Benim de Allahım Vardır", Hakikat, Y: 2 S: 407 6 Şubat 1957 Çarşamba, s.1.
[5]M. Neşet Tanrıdağ, "*Karagün Kararıp Kalmaz (Hesaplaşma Günü Gelmiştir)*", Hakikat, Y: 2 S: 405, 4 Şubat 1957 Pazartesi, s.1.
[6]Hakikat, Y:1, S:1, 29Ağustos 1955 Pazartesi, s1. (Fiyatı 10 Kuruş).
[7]Hakikat, Y:14, S:6237, 26 Ekim 1970 Pazartesi, s1. (Fiyatı, 25 Kuruş).
[8]Hakikat, Y:20, S:7978, 5 Kasım 1976 Cuma, s1. (Fiyatı 25 Kuruş).
[9]Hakikat, 14 Şubat 1977 Pazartesi, s1. (Fiyatı 25 Kuruş).
[10]Hakikat, Y:21, S:8098, 18 Mayıs 1977 Cuma, s1.
[11]Bu bilgiler, Nazım Kayhan'ın oğlu Mükremin Kayhan ve torunu Yasin Nazım Kayhan'dan 01.05.2016'da yapılan görüşmeden alınmıştır. Yasin Nazım Kayhan, babası Rasim Kayhan'ın 1994'ten (Y:1, S:16, 2 Aralık 1994) itibaren Hakikat adıyla 15 günlük

2. Gazetenin Yayın Çizgisi

Hakikat gazetesi, Milliyetçi Muhafazakâr çizgide yayın yapmıştır. Milli ve manevi değerlere saygılı haber[12] ve yazılar ile komünizm karşıtlığı gazetenin yayın politikasında takip edilebilmektedir.

Gazetede Demokrat Parti (DP) ve sonrasında Adalet Partisi (AP) iktidarı desteklenmektedir. Meclis gündemi ve yasa teklifleri haber olmuştur. Haberlere geleceğe yönelik yorum ya da analizler getiril(e) memiştir.

Ancak yerel politika, belediye seçimleri, belediye başkanının kim olacağı ya da hükümette yer alma ihtimali olan Yozgat milletvekilleri ile ilgili yorum ve fikir yürütmeler yer almaktadır. Ayrıca yerel siyaset yönlendirilmeye, halk siyasi manada terbiye edilmeye de çalışmıştır. Şehre ait kurumların yanlış yönetimi, kaynakların doğru kullanılması, hususlarında uyarıcı olmuştur. Şehrin merkezi ve ilçelerdeki ihtiyaçlar (yol, su, elektrik, okul vs) konu edilmiştir. Bunun yanı sıra merkez ve ilçelerdeki adi vakalar da yer alırken, bir cinayet vakasının mahkeme süreci aylarca gazetede haber olmuş, konuyla ilgili kimi zaman tekzip yayınlamak durumunda kalmışlardır. Bozok gazetesi ile küçük meseleler üzerinden, polemikler[13] de yer bulmuştur.

Gazetede yer alan uluslararası haberler, Türkiye'nin içinde bulunduğu uluslararası teşkilatlarla ilgili haberler, bu kurumların toplantı ve politikaları, Cumhurbaşkanı ve hükümet üyelerinin yurt dışı gezileri, Amerika ve NATO'nun faaliyetlerinden oluşmaktadır. Amerikan Başkan adayları, ordu komutanlığına getirilen isimler de gazetede yer bulmuştur. 6-7 Eylül Olayları, Kıbrıs Meselesi gibi konularda günlük olaylar çerçevesinde Türk tezi desteklenmiş, yazılar milliyetçi bir söylemle yazılmıştır.

2.1. Ulusal ve Uluslararası Haberler

Ulusal haberlerde gün gün ülkedeki gelişmeler, hazırlanmakta olan ve çıkarılan kanunlar aktarılmıştır. "Adnan Menderes Tarafından Mecliste Okunan Hükümet Programı", başlıklı haberde Menderes'in konuşması; *"1950 Hükümet programında vazedilen, zirai ve iktisadi kalkınmamızda büyük hamleler yapmamızı sağlayan esasları, bugün dahi bütün ehemmiyet ve vüsatı ile benimsemekteyiz. Bu yeni merhalede bütün içtinabı müşkül ve hatta ekseriya gayri kabil bir takım sıkıntıların ve aksaklıkların izalesi hususunda acele ve azimle tedbirler üzerinde durulacak, diğer taraftan imkânların müsaadesi nispetinde daha ileri hamleler yapacaktır*"[14] şeklinde aktarılmıştır.

"Adnan Menderes Kabinesi Büyük Millet Meclisinin İtimadını Kazandı"[15]; "Emekliye Sevk Müddetine Dair Layiha Meclise Veriliyor"; "Seçim Kanunundaki Tadilatın Kaldırılmasını Derpiş Eden Layiha da Meclise Getiriliyor" [16]; "Seçim Kanunu Değiştiriliyor"[17]; "Hasan Polatkan, Fatin Rüştü Zorlu, Yırcalı

aralıklarla Çorum'da basımını yaptırdığı yeni bir gazete yayımlamaya başlamıştır. İlgili gazeteden örnek nüshalar da kendisinde mevcuttur.

[12]Hakikat, "Ebedi Atamız Mustafa Kemal Atatürk Bugün Ankara'ya Gelişinin 36. Yıldönümü" , Y:1 S:101 27 Aralık 1955 Salı, s1. (Görülmemiş ve İşitilmemiş Tezahürat Yapılmıştır Muhakkak ki Atanın Aziz Ruhu Gençliğin Bu Sonsuz Alkışından Haz Duyarak Şad Olmuştur.); Hakikat, "Sakarya Zaferinin 34.Yıldönümü Kutlandı", Y:1 S:62 10 Kasım 1955 Perşembe, s1.; Hakikat, "Aziz Atatürk Türk Gençliğine Emanet Ettiğin Mukaddes Vazifeyi, Çizdiğin Yoldan Son Hedefe Götürüyor. Ebedi Metfeninde Müsterih Uyu", Y:1 S:62 10 Kasım 1955 Perşembe, s1.

[13]Hakikat, "Abbas Sayar Yalan ve İftira Üzerine Hakikat'e İstinat Etmeyen Yazılar Yazmayalım" Y:1 S:130 31 Ocak 1956 Salı, s1. Yazınızı esefle okudum, Hakikat gazetesinin Ankara'dan getirip barındıramadığı bir işçisi yoktur. Biz esnaflık, tüccarlık nedir iyi biliriz. Meslektaş baltalamayı sevmeyiz. Bunun en güzel delili Yozgat matbaasının yaşamasını arzu etmemizdir. Benim terbiyem yalan bir söz üzerine bir meslektaşı rencide etmeye müsaade etmez. Beyhude nizaha çanak tutma.

[14]Hakikat, Y:1 S:92 18 Aralık 1955 Cuma, s.1

[15]Hakikat, Y:1 S:94 19 Aralık 1955 Pazartesi, s.1.

[16]Hakikat, Y:1 S:95 20 Aralık 1955 Salı, s1.

[17]Hakikat, Y:1 S:96 21 Aralık 1955 Çarşamba

İçin Meclis Tahkikatı Açılacak"[18]; "İnönü ve Arkadaşlarının Özalp Katliamı Tahkikatı Açılıyor"[19]; "Milli Korunma Kanunu Tadil Layihası İçin Hazırlık Başladı, Yeni Layiha Üzerinde Çalışacak Komisyon Faaliyete Geçti"[20]**; "**Bütçe Encümenindeki Müzakereler, Basın Yayın İle İstatistik Umum Müdürlüğü Bütçeleri Kabul Edildi". "Meteoroloji Bütçesinin Tümü Üzerinde de Müzakereler Tamamlandı"[21] bu haberlerden bazılarıdır.

Menderes'in ülke gündeminde tartışma yaratan konuşmaları da gazetede yayımlanmıştır. "Adnan Menderes, Konya'da Din İşlerinin Dünya İşlerinden Ayrılamayacağını Söyledi" başlıklı haberde, Başbakan Adnan Menderes, bugün hükümet meydanında halka hitaben yaptığı konuşmada en çok laiklik konusunda durarak şu sözleri söylemiştir: "*Türk milleti Müslüman'dır ve Müslüman kalacaktır. Din işleri hiçbir zaman dünya işlerinden ayrılmaz. Biz din derslerini en yakın zamanda bütün orta mekteplerimize teşmil edeceğiz. Orta mekteplerde din derslerini en önemli bir ders olarak kabul ediyoruz. İyi bir din tedrisatı için iyi yetişmiş imam ve hatiplere ihtiyaç vardır. Bunun için imam ve hatip okullarının iki dereceli olması lazımdır. Gelecek sene Konya İmam Hatip Mektebi, lise derecesinde mezunlar verecektir. Bu okulları daha yüksek okullar derecesine çıkarmak en büyük gayemizdir*"[22].

1960'a kadarki süreçte ülkedeki sanayi, ticaret, sosyal ve kültürel alanda yapılan yatırımlar övgüyle, sevinç ve heyecan ile duyurulmuştur. Kalkınma ve geri kalmışlıktan kurtulma çabası Demokrat Parti İktidarı ile anlamlandırılarak bütünleştirilmiş ve desteklemek gerektiği dile getirilmiştir. "Yaşasın Adnan Menderes, Bunu Biz Değil, Milyonlarca İnsan Haykırıyor. Evet Yaşasın Adnan Menderes ve Milletin Göz Bebeği Demokrat Parti ve Müntesipleri"[23] başlıklı haberde; *"Memleket sathına yayılan fabrika bacaları memleket sathına yayılırken, gözü iktidar hırsıyla dönenlerin hıçkırıklarını duyar gibi oluyoruz. Bu yıl inşallah şekeri ihraç malzemelerimiz arasına koyacağız. Doğu vilayetlerimizin dördünde dört yeni şeker fabrikası açılıyor"* denilmektedir. "Çimento Sanayiinin Gelişmesi Türkiye'de Sanayii İnkişafına Geniş Yardımda Bulunacaktır"[24]; "Türkiye'de Çayırları Islah ve İnkişaf Ettirme Çareleri"[25]; "Hayvan Hastalıkları İle Mücadele Edecek Baytar Teşkilatına Modern Malzeme Temin Edildi"[26]; "Türkiye'de Zirai İnkişafta Eğitimin Mühim Rolü"[27]; "Soma Termik Elektrik Santrali de Açılıyor. 131 Milyon Liraya Çıkacak Olan Santral, Şubat 1957'de Hizmete Girecek ve Sınai Bölgelere 40 Bin Kilovat Enerji Verecek; Yurdun Baştan Başa İmarı Ön Planda Bütün Şehirlerimiz İmar Olunacak"[28]; **"**Dün Soma Elektrik Santralinin Temeli Devlet ve Hükümet Reislerinin Huzuru İle Büyük Bir Merasimle Atıldı"[29]; "Antalya Kepez Santraline Dair Mukavele İmza Edildi; Petrol Arama Faaliyetleri Süratle İnkişaf Ediyor"[30]; **"**İnşai Kalkınmamızda Büyük Bir Eser Meydana Getiren Aral Limited Şirketi Başvekil'in Takdirine Mazhar Oldu"[31]; "Sümerbank Eskişehir'de Şube Açıyor"[32]; "Yurdumuzda İspirto İstihsali Benzine Karıştırmaya Yetebilecek, Bu Takdirde Benzin Sarfiyatında %50 ye Yakın Tasarruf Kabil"[33]; "İlk Defa Türkiye'de İmal Edilen Erka Marka Redresör ve Havyalar Alman Sanayiini Yurdumuza Sokmuş

[18]Hakikat, Y:1 S:97 22 Aralık 1955 Perşembe, s1. Haberin ayrıntısında Adnan Menderes Meclis Grubunda Üç Eski Vekilini Müdafaa Etmek İstemiş İse de 14'e karşı 360 Oyla Fikri Kabul Edilmemiştir.
[19]Hakikat, Y:1 S:298 31 Ağustos 1956 Cuma, s1.
[20]Hakikat, Y:1 S:105 31 Aralık 1955 Cumartesi, s1.
[21]Hakikat, Y:1 S:109 6 Ocak 1956 Cuma, s1.
[22]Hakikat, Y:1 S:111 9 Ocak Pazartesi 1956, s1. Zurcher, Demokrat Partinin iktidara geldikten sonra halkın dini duygularının ifadesi üzerindeki kısıtlamaları gevşettiğini, Müslüman halkın duygularına ödün verme siyaseti güttüğünü ancak laiklik aleyhtarı eğilimlerle de mücadele ettiğini belirterek, aslında Demokratlar, bu tavırlarıyla İslâm'ın zorunlu olarak kalkınmayla uyuşmaz olmadığını zımnen kabul etmişlerdi, demektedir. Erik Jan Zürcher; Modernleşen Türkiye'nin Tarihi, İstanbul, İletişim, 1995, s.340.
[23]Hakikat, Y:1 S:329 5 Ekim 1956 Cuma, s1.
[24]Hakikat, Y:1 S:102 28 Aralık 1955 Çarşamba, s1.
[25]Hakikat, Y:1 S:99 24 Aralık 1955 Cumartesi, s1.
[26]Hakikat, Y:1 S:98 23 Aralık 1955 Cuma, s1.
[27]Hakikat, Y:1 S:97 22 Aralık 1955 Perşembe, s1.
[28]Hakikat, Y:1 S:341 19 Ekim 1956 Cuma, s1.
[29]Hakikat, Y:1, S:336 Ekim 1955 Çarşamba, s1.
[30]Hakikat, Y:1 S:387 14 Aralık 1956 Cuma, s1.
[31]Hakikat, Y:1 S:328 27 Eylül 1956 Perşembe, s1.
[32]Hakikat, Y:1 S:387 14 Aralık 1956 Cuma, s1.
[33]Hakikat, Y:1 S:198 18 Aralık 1956 Salı, s1.

Bulunuyor”[34] **“**İhtiyaç maddelerinin satış fiyatları düşmekte, bütün mağazalar mallarına etiket koymakta ve ayarlı mal satmağa gayret etmektedirler. İhtiyaç maddelerinin muayyen kâr haddine tabi tutularak kara borsacılara ağır cezalar tahmin edilmesini istihlaf eden Milli Korunma Kanununun BM'de kabul ve meriyete girmesi piyasada hummalı bir şekilde faaliyet ve fiyatlarda düşüklük göze çarpmaktadır”[35].

Gelişme ve yatırımlarla ilgili haberler, gazetede 1960 ve 1970 sonrasında heyecanla duyurulmuştur. “Ereğli Çelik Sanayiinde İstihsal Rekoru Kırıldı”. Haber, üretimi Türkiye'de refah kapılarının açılmasına sebep olan faktörlerden biri olarak kabul edilen Ereğli Demir Çelik fabrikalarının yassı madde mamulleri istihsalinde Temmuz 1968'de 35 bin 425 tonla yepyeni bir rekor kırılmıştır, şeklinde duyurmuştur[36]. Ülkede diğer alanlarda yapılan yatırım rakamlarına da yer verilmiştir. İkinci Beş Yılda Tarım Sektörüne ayrılan yatırım 16,9 Milyar TL'dir[37]; “Demir Çelik Tesisinin Sivas'ta Kurulması İçin İncelemelere Başlandı”; **“**Seka Kıbrıs'a Kağıt İhraç Etti”[38]; **“**1973 Yılında 32 Bin 805 Traktör İmal Edildi”[39]. “Konya Ereğli'sine Bir Meyve Suyu Fabrikası Kuruluyor”[40] yatırım haberlerinden bazılarıdır.

1965'ten itibaren gazetede, haber ve özellikle köşe yazılarında komünizm ve sosyalizm karşıtlığı görülmektedir. “Seçimler Arifesinde Tip'inde İç Mücadele Gittikçe Kızışıyor”**[41]** Seçimler arifesinde Aybarcılar ve Arenciler olmak üzere iç mücadele had safhaya girmiştir. Öte yandan TİP'e kayıtlı üyeler de partinin tutumunu beğenmedikleri ve gerçek yüzünü anlamaya çalıştıkları için istifaya başlamışlardır. “Eskişehir'de Yakalanan Gençlerden İkisi Tutuklandı”. Habere göre, önceki gün sabaha karşı bir çanta dolusu dinamitle yakalanan Dev Gence mensup öğrenciler tutuklanmıştır. “İstanbul Üniversitesi'ni işgal eden ülkücü öğrencilerin şebeke kontrolü yapışı”[42] ile devlet görevlilerinin ülkedeki atmosferden gördükleri zarar, “Evi Dinamitlenen Almus Savcısının Oğlu Yaralandı”[43]; **“**Kırıkhan Hükümet Tabibi Muayenehanesi Gece Dinamitlendi”**[44]** şeklinde duyurulmuştur.

Ülkenin siyasi ortamı, 12 Mart 1971 sonrası haberlerde de takip edilebilmektedir. “Yusuf Arslan'ın Zincire Vurulduğu İddia Ediliyor” başlıklı haberde; Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının avukatlarından Halil Çelenk Adalet Bakanına bir telgraf göndererek yaralı olarak hastanede bulunan Yusuf Arslan'ın zincire vurulduğunu öne sürmüştür. Avukat Çelenk, Arslan'ın zincirden, Gezmiş ve arkadaşlarının hücreden çıkarılmasını istedi**[45]**; “Anayasa İçin Partiler Bugün Toplanıyor”**[46]; “**Emekli Subaylar Maaşlarının Artırılmasını İstiyor”[47]; **“**Atsız'ın Affı İçin Hacettepe ve İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyeleri Korutürk'e Başvurdu”[48]; “Astsubayların Yan Ödemeleri Yükseltildi”[49]; “Savcılık Ecevit İçin Adalet Bakanlığından Müsaade İstedi”[50];

[34]Hakikat, Y:1 S:309 13 Eylül 1956 Perşembe, s1.
[35]Hakikat, “Yeni Milli Korunma Kanunu Meriyete Girdi”, Y:1 S:237 13 Haziran 1956 Çarşamba,s1. Zurcher'e göre, DP'nin 10 yıllık iktidarındaki ekonomi politikaları açısından maliye ve devlet gelirlerinin yönetimi temelinden yanlıştı. Muazzam açık, borç, enflasyon ve karaborsaya yol açmışlardı. Türk tarımını bir dereceye kadar modernleştirdiler, ülkenin sanayi tabanını bir hayli genişlettiler. Yeni karayolları ağı ülkeyi ticarete açtı, köylüler ilk kez dış dünyayla bağlantı kurabildi. Bunlar canlılık, etkinlik ve devingenlik bilinci oluşturdu ki tamamıyla yeni şeylerdi diye anlatmıştır. Zurcher, **a.g.e**., s.333-334.
[36]Hakikat, Y:13 S:3766 10 Eylül 1968, s1.
[37]Hakikat, Y:13 S:8724 29 Haziran 1968, s1.
[38]Hakikat, Y:20 S:7382 13 Kasım 1974 Çarşamba, s1.
[39]Hakikat, Y:20 S:7440 17 Aralık 1974 Salı, s1.
[40]Hakikat, Y:18 S:6971 9 Mayıs 1973 Çarşamba, s1.
[41]Hakikat, Y:13 S:4085 28 Ağustos 1969 Perşembe, s1.
[42]Hakikat, Y:14 S:6358 24 Mart 1971 Çarşamba, s1.
[43]Hakikat, Y:14 S:6363 30 Mart 1971 Salı, s1.
[44]Hakikat, Y:14 S:6370 9 Nisan 1971 Cuma, s1.
[45]Hakikat, Y:14 S:6381 22 Nisan 1971, s1.
[46]Hakikat, Y:14 S:6457 21 Temmuz 1971 Çarşamba, s1.
[47]Hakikat, Y:14 S:6461 26 Temmuz 1971
[48]Hakikat, Y:19 S:7172 18 Ocak 1974 Cuma, s1. Habere göre, cezaevinde bulunan yazar Nihal Atsız'ın Cumhurbaşkanı tarafından affedilmesi için dün de Hacettepe Üniversitesi öğretim üyeleri tarafından iki ayrı dilekçe verilmiştir. Hacettepe Üniversitesinin dilekçesini 58 İstanbul Üniversitesi dilekçesini 55 öğretim üye ve yardımcısı imzalamıştır.
[49]Hakikat, Y:20 S:7472 31 Mart 1975 Pazartesi, s1.
[50]Hakikat, Y:14 S:6368 7 Nisan 1971, s1. Eski CHP Genel Sekreteri Ecevit'in hakkında soruşturma açılabilmesi için Ankara

"MNP'nin Kapatılması İle İlgili Duruşma Bugün Başlıyor"[51] 1971 sonrası ülkedeki ortamın takip edilebileceği gazete haberlerinden bazıları idi.

Gazete, 1963'ten 1982'ye kadar Türkiye'nin resmi bayramları arasında kutlanan 27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı kutlamalarının Türkiye'de ve Yozgat'ta kutlanışına yer verilmiştir[52]. 27 Mayıs dolayısıyla Cumhurbaşkanı Sunay'ın, *"Anayasamızın gayet açık olan esasları Türk toplumunu aşırı uçlara çekmeye müsait değildir, hukuk devleti ilkelerine riayet etmek bunların sorumluları için her şeyden üstün tutulması gereken milli bir vazifedir"* içerikli konuşması, *Anayasa Türk Toplumunu Aşırı Uçlara Çekmeye Müsait Değil,* ifadesi ile birinci sayfadan duyurulmuştur.

1960'lı yıllardan itibaren Türkiye'den Avrupa'ya işçi olmak üzere giden Türklerin göç haberleri ulusal basında yer bulduğu gibi, Hakikat gazetesinde de yer bulmuş ve en çok göçün 1968 yılının ilk beş ayında olduğu aktarılmıştır. Habere göre, 1968 yılında dış ülkelere gönderilen işçi sayısı, 1967 yılının 12 ayında gönderilen rakamı aşmıştır. O tarihe kadar giden işçilerin 5574'ü Almanya'ya, 3000'i Fransa'ya, 1000'i Belçika ve Avusturalya'ya olmak üzere dış ülkelere 9574 işçi gönderilmiştir. 1967 yılında gönderilen işçi sayısı, 8963 kişiden ibaretti[53].

Ülkede belli dönemlerde yaşanan, bazı maddelerin kıtlık ve kara borsa haberleri ve bunlardan rant elde edenler gazetenin duyurduğu diğer haberler arasındaydı. "Yağ Kaçakçılığı Yapan Şebekenin Bir Elemanı Yakalandı"; "Pamuk İpliği Tescile Tabi Mallar Listesine Girdi"[54].

Gazete dış haberleri, ulusal haberlerden ayırmadan genellikle birinci sayfadan duyurmuştur. Bu haberlerden Türkiye'nin ilgili dönemde başka ülkelerle münasebetleri takip edilebilmektedir. **"**Reis-i Cumhurumuz Dün İran'a Hareket Etti"[55]; **"**'London Times Gazetesi' Pakistan'ın Bağdat Paktı'na Katılması Münasebetiyle Yayınladığı Baş Makale"[56]; "Türk-Japon Ticari Görüşmeleri Bugün Sona Erdi"[57]; "Reis-i Cumhurumuz Bugün Ürdün'e Hareket Etti"[58]; "Bağdat Paktı Konseyi Pazartesi Toplanıyor"**[59]**; **"**Yılmayan Millet Türkiye Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın ABD Ziyareti (Kronolojik Hikâyesi ve Nutuklar) Yazı Dizisi"[60]; **"**Eisenhower Adaylığını Koyacak"**[61]**. Gazetede, Amerika ile münasebetlerin önemi ile birlikte Amerika'nın Türkiye'deki gelişmelerden memnuniyeti ve Türkiye'yi büyüyen bir müttefik olarak gördüğü

Savcılığı Adalet Bakanlığına müracaat ederek, müsaade istemiştir. Adalet Bakanlığı, Savcılığın isteğini Meclis'e intikal ettirecek dokunulmazlığın kaldırılmasına Meclis karar verecektir.

[51]Hakikat, Y:14 S:6369 8 Nisan 1971, s1. Anayasa Mahkemesi bugün saat 10'dan başlayarak, Milli Nizam Partisinin kapatılması hakkında Cumhuriyet Başsavcılığının yaptığı müracaatı inceleyecektir**.**

[52]Hakikat, "27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı", Y:13 S:3695 27 Mayıs 1968, s1.

[53]Hakikat, *"Almanya'ya En Çok İşçi Bu Yıl Gidiyor",* Y:13 S:3691 22 Mayıs 1968 Çarşamba, s1.

[54]Hakikat, Y:20 S:7460 14 Mart 1975 Cuma, s1.

[55]Hakikat, Y:1 S:18 29 Eylül 1955 Pazartesi, s1. Dost İran'a Şahın nazik daveti üzerine gitmiştir ve 25 Eylül'e kadar Şahın misafiri olarak kalacaktır.

[56]Hakikat, Y:1 S:39 13 Ekim 1955 Perşembe, s1. Pakistan'ın Bağdat Paktına resmen katılışı hür dünyanın müdafaa kuvvetlerinin düzene girmesi yolunda ileri bir adımdır. Bundan bir sene önce Türkiye ile Pakistan diğer tarafta da Irakla İngiltere birbirlerine anlaşmalarla bağlı bulunmaktaydılar. Bu iki ayrı antlaşmayı birleştirmek yolunda yapılan ilk teşebbüs geçen Ocak ayında ve içinde bulunduğu ittifaklar takip edilebilmektedir.

[57]Hakikat, Y:1 S:41 13 Ekim 1955 Cumartesi, s1. Bir müddetten beri şehrimizde bulunmakta olan Japon ticaret heyeti ile toprak mahsulleri arasındaki görüşmeler müspet bir şekilde sona ermiştir. Japonlar memleketimizden külliyetli miktarda afyon alarak yerine makine, yedek parça, pamuklu mensucat vereceklerdir.

[58]Hakikat, Y:1 S:55 2 Kasım 1955 Çarşamba, s1.

[59]Hakikat, Y:1 S:70 19 Kasım 1955 Cumartesi, s1.

[60]Söz konusu haber Cumhurbaşkanının ABD ziyaretini aktarırken, 60'ın üstünde yazı dizisi olarak birinci sayfanın sağ sütunundan verilmiştir. Bunlardan biri için bkz. Hakikat, Y:1 S:309 13 Eylül 1956 Perşembe, s1. Cumhurbaşkanının Amerika gezisi, aynı dönemde ulusal basında da günlerce yer bulmuştu. Taraflar arasındaki askeri, diplomatik ve ekonomik ilişkilerde uyum probleminin giderilmesi, Türk tarafının askeri yardım miktarının artırılması beklentisi ve Amerikan diplomatlarının ülkelerine daha yakınlaşma telkini üzerine Cumhurbaşkanı Bayar'a Amerikan Başkanı Eisenhower'ın daveti iletilmişti. Cumhurbaşkanı 27-29 Ocak'ta üç gün Beyaz Saray'da misafir edilmişti. Ardından New York, Detroit, Chicago, Texas ve West Coast'ı ziyareti bekleniyordu. Konuyla ilgili ayrıntılı bir çalışma için bkz. Recep Murat Geçikli, Menderes Hükümetleri Dönemi Türkiye-ABD İlişkileri(1950-1960), İleri, Şubat 2016, İstanbul.

[61]Hakikat, Y:1 S:107 4 Ocak Çarşamba 1956, s1.

vurgulanıyordu.

Gazetede Kıbrıs konusunda, "Yunanistan'ın Rumlar Hesabına İane Topladığı"[62], "Kıbrıslı Rumlarla Türkler Arasındaki Çekişmeler", "Kıbrıs İçin Ayvalıkta 20 Bin Kişilik Miting"[63], "Yunan Dostluğu Belli Oldu" [64]; "TBMM Fevkalade İçtimaya Çağrıldı"[65]; **"**Londra Konferansı"[66]; "Londra Konferansı ve Dostlarımız"[67]; "6-7 Eylülde İstanbul, İzmir ve Ankara'da Yapılan Nümayişlerde Hepimizi Üzen Birçok Müessif Hadiseler Olmuştur"[68]; "Son Hadiseler Dolayısıyla İstanbul, Ankara ve İzmir'de Örfi İdare İlanı Sebebiyle Sayın Reis- i Cumhurumuzun Anayasamızın 56. maddesine Dayanarak, BMM'yi Fevkalade İçtimaa Davet Ettiği Hatırlardadır. Dâhiliye Vekili Dr. Namık Gedik, Vekâlet Vazifesinden İstifa Etmiştir"[69]; "Türkiye ve Kıbrıs'a Dair Amerikan Basınından Akisler"[70]; "Yunan Kabinesinin İstifa Etmesi İsteniliyor"[71]; **"**BMM Örfi İdare

[62]Hakikat, "Patrik Athenagoras'a Bir Kilo Kına Gönderildi", Y:1 S:6, 5 Eylül 1955 Pazartesi, s1.

[63]Hakikat, "Kuduran Yunan Tedhişçileri", Y:1 S:8 7 Eylül 1955 Çarşamba, s1. Kıbrıs Eşkiyaları Katliamdan Vaz geçmeyeceklerini Israrla Tekrar Etmektedirler. Kıbrıs Türkleri ise Bire Karşı Dört Nisbetinde Mukabele Edeceklerini İlan Etmektedirler.; Kıbrıs için yapılan mitingde bütün parti başkanları Anavatan davasında eğilmez bir bütünüz dediler. Bu davada bütünüz ve Kıbrıs'ı istiyorlarsa biz de 24 saat içinde Atina'da bayrağı dalgalandırırız demişlerdir. Neticeden başbakanımıza tasvip ve Makarios'a telin, Londra Konferansı delegelerine de başarılar temenni eder, telgrafların çekilmesi 20 bin kişi tarafından Cumhuriyet alanında karar altına alınmıştır.

[64]Hakikat, "Milli Kabemize Yeltenen Köpekler! Türk Gençliğinden Layık Oldukları Silleyi İzmir ve İstanbul'da Yemişlerdir", Y:1 S:9 8 Eylül 1955 Perşembe, s1. Orta Şarkın Müdafaası Bakımından 12 Adanın ve Kıbrıs'ın Türk Ordusu Tarafından İşgal Edilmesi Dünya Güvenliği Yönünden Bugün Bir Mecburiyet Haline Girmiştir.

Gurur ve asaletine yakışır şekilde Türk gençliğinin anayurdun her yerinde göstermiş olduğu içten heyecan ve bunun neticesi olarak İstanbul ve İzmir gençliğinin harekâtı Türk milletinin isteklerine uygundur. Vatanımızın bir parçası olan Kıbrıs ve 12 ada şanlı Türk süvarisinin nal sesleri dinmeden Türk milleti için ihtilaf ve güvensizlik mevzuu olamaz. Gerekirse dün olduğu gibi bugün de bu millet bu topraklar için seve seve kan akıtmaktan çekinmeyecektir. Kudurmuş köpeklere Atatürk'ün doğduğu evi bombalatmak dursun, bastığı her karış toprağı dahi kanıyla sulamaya gençlik and içmiştir.

[65]Hakikat, "TBMM fevkalade içtimâya çağrıldı", Y:1 S:9 8 Eylül 1955 Perşembe, s1. Bu toplantının Kıbrıs'la yakından ilgili olduğu düşünülmektedir. Ankara, İstanbul ve İzmir'de örfi idare ilan edilmiştir.

[66]Hakikat, Y:1 S:10 9 Eylül 1955 Cuma, s1. Bugün İngiltere Hariciye Vekâletinden yayınlanan bir tebliğde İngiliz hükümetinin teklifi Türk ve Yunan Hariciye Vekillerine verilmiştir. Türk hükümetinin kati kararına Yunan hükümetinin mütalaasını bildirmesi için konferansın gayr-ı muayyen bir zamana bırakıldığı bildirilmiştir.

[67]Hakikat, Y:1 S:11 10 Eylül 1955, Cumartesi, s1. ….Dün güzel İzmir'imizin kurtuluşunun 33.yılını çok acı hadiseler içinde tesit ettik. Bütün düşmanlıklara rağmen murahhsalarımız Lozan'da 22 Kasım 1922'de, dost elini uzatan murahhaslarımız, hayal kırıklıklarına uğramış ve elini Venizelos'un şahsında boşuna size uzatmıştır. O zaman dost eline sarılan sizler, son yıllarda hükümetimizin dostluğuna ihanet ederek, kızıllardan direktif alan bir papazın sürüklemek istediği maceraya sürüklenmiş, ortaya hakkınız olmayacak, olmayan bir dava çıkarmış bulunuyorsunuz. İmir'de, İstanbul'da da Rum vardır, bu sizin tezinize göre, o yerin sizin olmasını icap ettirmektedir. Nerede Balkan Paktı, nerede NATO? Size son nasihati Başvekilimiz ve Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu vermiştir.

[68]Hakikat, Y:1 S:12 19 Eylül 1955 Pazartesi, s1. Yunanlıların iki yıldan beri Kıbrıs mevzuunda yaptıkları tahrikler 28/30 Ağustos günlerini Türklerin katliam günü ilan etmeleri, Batı Trakya'daki ırkdaşlarımıza öteden beri yaptıkları tazyik ve mezalim, en son olarak da Aziz Atamızın doğduğu eve ve Türk Konsolosluğuna menfurca tecavüzleri pek haklı ve tabii olarak Türk umumi efkarını galeyana getirmiştir. Bu menfur haber üzerine talebe cemiyetleri samimi şekilde birer beyanname neşriyle harekete geçmişler. Hükümetimizin resmi tebliğinde tebarüz ettirildiği veçhile (bu hareket kısmen maksatlı ve hainane, kısmen idrak ve şuurdan yoksun) tahrikçilerin tesir ve hareketleriyle İstanbul ve İzmir'de ekserisi Rum olan vatandaşlarımıza ait dükkân ve mağazalarda büyük zarar ve tahribata sebep olmuştur. Hakikat, Y:1 S:15 15 Eylül 1955 Perşembe, s1. Hakikat, "Hadiseler Karşısında" Remzi Erkürem, 6 Eylül günü Kıbrıs Meselesi ve Selanik'te Aziz Atatürk'ün evi ve Konsoloshanemize yapılan tecavüz dolayısıyla, esasen dolmuş bulunan sabrımızın taşmasını temiz ve asil hislerle takbih etmek ve mütecavizlere Türk'ün asaletine yakışır tarzda protesto da bulunmak için bir araya gelen gençliğin arasına karışan komünist tahrikçilerinin muvaffakiyeti neticesinde bugün elem ve ıstırap içerisinde bulunuyoruz. Meclisin fevkalade yapılan tarihi celsesinde Başbakan ve Başbakan Yardımcısının tarihi konuşmalarında da kati olarak anlaşılmış olan bu hakikat karşısında üzülmemek imkânsızdır. Şurası hakikattir ki dünyada ABD'den tutun en küçük devletlere kadar mevcut 200 küsur memlekette umumiyetle iyi teşkilatlandırılmış bir komünist beşinci kolun faaliyette olduğu muhakkaktır. Her memlekette faaliyette bulunan Sovyet ve peyk ajanları en az çalışma sahasını ülkemizde buldukları.

[69]Hakikat, "Büyük Millet Meclisi Bugün Toplanıyor, Meclisin Son Hadiselerle İlgili Tedbirler Alması Kuvvetle Muhtemeldir" Y:1 S:12 19 Eylül 1955 Pazartesi, s1. Son hadiseler dolayısıyla İstanbul, Ankara ve İzmir'de örfi idare ilanı sebebiyle Sayın Reisicumhurumuzun Anayasamızın 56.maddesine dayanarak, BMM'yi fevkalade içtima davet ettiği hatırlardadır. Dâhiliye Vekili Dr. Namık Gedik, Vekâlet vazifesinden istifa etmiştir.

[70]Hakikat, Y:1 S:12 19 Eylül 1955 Pazartesi, s11. Washington Post'ta dün yayınlanan bir başmakalede, Kıbrıs adasında Türk Yunan hükümetleri arasında bir ihtilaf mevzuu olduğu, Kıbrıs adasının Türkiye'nin garp sahillerine çok yakın olmakla beraber bir kilit noktasında bulunduğu, saldırı halinde stratejik öneme sahip olduğu, Türkiye'nin davasında haklı olduğu ve bir harp vukuunda Amerika'nın Türkiye'yi desteklemeye mecbur olduğu belirtilmiştir.

[71]Hakikat, Y:1 S:15 15 Eylül 1955 Perşembe, s1. Yunanistan'da muhalefet Türk Yunan, Yunan-İngiliz dostluğunun bozulmasından korkarak, muhalefetin istifasını istedi ve uygun zemin hazırlanmadan BM'ye müracaatla Londra Konferansına katılmalarını yanlış bulduklarını açıkladı.

Müddetini 6 Ay Olarak Tayin ve Tespit Etti"[72] "Örfi İdare Suçluları Mahkemeye Sevk etti"[73].

Gazetede 6-7 Eylül Olayları, Yunanlıların iki yıldan beri Kıbrıs mevzuunda yaptıkları tahriklerin, Batı Trakya'daki Türklere öteden beri yaptıkları tazyik ve mezalimin, en son olarak da Atatürk'ün doğduğu eve ve Türk Konsolosluğu'na menfurca tecavüzlerin Türk umumi efkârını galeyana getirdiği, hükümetin resmi tebliğinde tebarüz ettirildiği veçhile (bu hareket kısmen maksatlı ve hainane, kısmen idrak ve şuurdan yoksun) tahrikçilerin tesir ve hareketleriyle İstanbul ve İzmir'de ekserisi Rum olan vatandaşların dükkân ve mağazalarında büyük zarar ve tahribata sebep olunduğu ifade edilerek anlatılmıştır. Kıbrıs Meselesi, Türk Tezine uygun olarak haber yapılmakta ve Kıbrıs adasının paylaşılmasında Yunan tarafının uzlaşmazlığına vurgu yapılmıştır[74].

2.2. Yerel Haberler ya da Yozgat ve İlçelerine Dair Haberler

Gazetenin hemen her sayısında ulusal ve yerel haberler bir arada yayımlanmıştır. Bu haberler, Yozgat'a yapılan yatırımlar, Yozgat'ın ihtiyaçları, şehrin yönetimindeki çekişmeler, siyasi partilerin il ve ilçe teşkilatlarına katılanlar, istifa edenler, kutlamalar, anmalar, cemiyetlerin toplantıları, tüzükleri, öldürme, yaralama gibi adi vakalar da yer bulmuştur.

Gazetede, Yozgat, çamurdan yıkılmakta olan yolları, köprüleri, bakımsız evleri; boş ve harap olmaya yüz tutan askeri kışlaları ile tarif edilmiştir. Yozgat'a yatırım için birlik ve beraberlik içinde olunması gerektiği birçok defa ifade edilmekte, bu şehri bu durumdan ne zaman kimler kurtaracak[75]denilmiştir.

Gazetenin hizmetlerine daima destek verdiği ve övgüyle bahsettiği Yozgat Valisi Cenap Aksu'nun, 31 Temmuz 1956 tarihli bir konuşması da o yılların Yozgat'ının eksikleri ve Yozgatlının yapması gerekenlerle ilgili dönemin aşağıda da bahsedilecek olan yazılarının ortak bir ifadesi gibidir. Konuşmasında Cenap Aksu; 1956'da 400 bin nüfusu ve 16.000 kilometrekare araziye sahip Türkiye'nin üçüncü derecede ziraat vilayeti olan Yozgat'ın geri bir vilayet olmasının sebebini umumi cihazlanmaya ayak uyduramamasına bağlamaktadır. Yozgat halkı birbiri ile çekişmek yerine kaynaklarını iyi kullanmayı planlamakla uğraşmalıdır. Burada dedikodular yüzünden çalışmalarına müebbet istikamet veremeyen bir kitle vardır. Yozgat'ın ihtiyacı olan tesisleri süratle yaparak iktisadi bünyede bir hareket yaratmak zorunluluğu vardır[76].

Gazete, yanlış ve Yozgat menfaatine olmayacağını düşündüğü meselelerde uyarıcı ve yönlendirici bir vazife üstlenebildiği gibi, kitleleri etkilemek üzere da yayın yapmıştı. Ülke genelinde DP çizgisini desteklemekle beraber, 1955 Yozgat Belediye seçimlerinde bağımsızları desteklemiş, Neşet Tanrıdağ'da bağımsızlar arasında aday olmuş ve DP'yi ve belediyeyi kendi menfaatleri için kullanmayı planlayanlar olduğu iddiasını ileri sürerek, iddiasına yönelik yayın yapmıştır[77]. Gazetede iddia şöyle dile getirilmişti;

---

[72]Hakikat, "BMM Örfi İdare Müddetini 6 Ay Olarak Tayin ve Tespit Etti", Y:1 S:13 13 Eylül 1955 Salı, s1. TBMM fevkalade toplantısını dün 15'de yapmıştır. Toplantıda birçok mebuslar söz almış ve 6 Eylül hadiseleri takbih edilmiştir. Hadiselerden zarar gören vatandaşların zararlarının telafisi üzerinde de hassasiyetle durularak ve bunun bir komünist tahriki olduğuna ittifakla karar verilmiştir. Bu şahısların şiddetle aranıp tecziyleri de karar altına alınmıştır. Meclis, hükümetin almış olduğu örfi idare kararını kabul ile müddetini altı ay olarak tayin etmiştir. Meclis toplantısında Kasım ayında yapmak üzere son vermiştir. BMM fevkalade toplantısında celse açıldıktan sonra foto muhabiri dışarı çıkarıldı. Bir ay müddetle örfi idare ilan eden hükümete daha salahiyet verildiği rivayet edilmektedir. Meclisin etrafı kordon altına alınmıştır. Hoparlör çalıştırılmamış, Meclise Meclis idaresinin iznini hamil şahıslar girebilmiştir.

[73]Hakikat, "Örfi İdare Suçluları Mahkemeye Sevk etti", Y:1 S:17 17 Eylül 1955 Cumartesi, s1. Kıbrıs'ta EOK Teşkilatı Kanun Dışı Edilmiştir. Kıbrıs Hükümeti bugün tedhişçi EOK Teşkilatını kanun dışı ilan etmiştir. Dün gece Limasol Şehri civarında bir İngiliz neferi EOK'cılar tarafından öldürülmüştür. Yapılan tahkikatta birçok evde patlayıcı, silah, dinamit ve levhalar ele geçirilmiştir.

[74]Türkiye, Kıbrıs adası ile ilgili olarak birinci aşamada adanın Türkiye'den alındığı ve bütünüyle Türkiye'ye devredilmesi gerektiği tezini savunmuştur. İkinci aşamada, 1957'den itibaren adanın taksimine razı olmuş, ancak Yunanistan'ın olumsuz tutumu sebebiyle gerçekleşememiştir. Üçüncü aşamada İngiltere'nin zorlamaları Londra ve Zurich Antlaşmaları ile Türkiye ve Yunanistan'ın garantörlüğünde Kıbrıs Federal Cumhuriyeti kurulmuştur.

[75]Hakikat, "Bakımsız Beldemiz", Y:1 S:107 4 Ocak Çarşamba 1956, s1.

[76]Hakikat, "Sayın Cenap Aksu'nun Konuşmaları", Y:1 S:272 31 Temmuz 1956 Salı, s1.

[77]Hakikat, "Gazetemizin amacı DP'yi menfaatlerine basamak yapmaya çalışanları uyarmaktır. Biz hakkı ve hakikati olduğu gibi

"DP'ye mensup bazı şahıslar, Belediyeyi DP'nin kazanmadığı takdirde Yozgat'ın akıbetinin de Kırşehir'e döneceğini ve memleketimizin menfaatleri bakımından DP'nin behemehâl kazanmasının şart olduğunu söylemektedir. Bu şekilde konuşan adaylar bilmelidirler ki müstakil adaylar da en az kendileri kadar bu vatan parçasını severler ve hizmet etmek isterler. Müstakil adaylar kendileri gibi belediye reisliği sandalyesini elde edebilmek için birbirlerinin ayaklarına çelme takmazlar. Müstakillerin endişesi şahsi değil çoğunluğun arzusu olacaktır"[78].

Müteakip yazıda; *"Belediye seçimlerinin yaklaştığı şu günlerde demokratlarda büyük bir telaş görülüyor, halkı sürekli tehdit ediyorlar. Belediyeyi Yozgat kazanırsa Yozgat, bir anda kalkınacak. Avrupa'da bile aslına az rastlanır mamur bir belde olacak. Bu propagandayı yapan Yozgat demokratlarına tuttukları yol yol değil diyeceğim. Demokratların Yozgatlıları ikiye bölmesi, bir kısmını hükümetin himayesine mazhar, diğer kısmını mahrum göstermeleri çok yersiz bir hareket oluyor. Bundan çok zararlı bir netice tevlit edebilir. Vatandaş, reyini kullanmakta tamamıyla serbestsin. Hiç kimse seni istemediğin kimseye reyini kullanmaya icbar edemez. Çok düşün, elini vicdanına koy. Son pişmanlık fayda vermez. Hükümet yardım etmez diye seni aldatacaklardır. Buna zinhar aldanma. Hükümet yalnız demokratların değil hepimizin hükümetidir. Hükümet yardımını vatandaşların hiç birinden esirgememiştir, esirgemez. Bu şehri kalkındıracak imar edecek kimseler, müstakil olarak adaylıklarını koymuşlardır. En iyi hizmeti yapacak onlardır"*[79]denilmiştir. Bu seçimde vatandaşın oyuna müdahil olmaya çalışanlara ceza hatırlatması[80] ve oyun nasıl kullanılacağının tarifi de gazetenin ilk sayfasında yerini alıyordu[81].

1956 yılı başından itibaren gazetenin takip ettiği, şehrin gündemindeki mesele, Yozgat Belediye Başkanının kim olacağı ya da değişmesi meselesiydi. Halis Bacanlı, 23 Kasım 1955 tarihinde Belediye reisliğine, 22 azanın 12 ekseriyeti ile seçilmiş fakat 6 Ocak 1956 Çarşamba günü, saat 14:00'te toplanan Belediye Meclisinin 15 azasının ittifakıyla düşürülerek, belediye işlerinin yürütülmesine Veysel Bilecen memur edilmişti. Belediye Meclisi, Reisliğe Seçilen Halis Bacanlı'yı müstafi addederek adem-i kifaye kararı vermişti[82]. Gazete, bu meselede Bacanlı'ya karşı tavır alıyordu. Gazeteye göre, efkâr-ı umumiye, Belediye Meclisinin 15 azasının ekseriyeti ile reis vekâletine getirilen Veysel Bilecen'in iş başında kalmasını istiyordu. Dünyada misline rastlanılmamış olan çifte belediye reisliği meselesinin, Yozgat Valisinin riyaset ederek toplayacağı belediye meclisince halledilmesini istemek belde sakinlerinin ve seçmenlerinin haklarıydı. Bu sebepten memleketi seven kimseler, vazife başına davet ediliyor ve yeter artık söz meclisin ve Yozgatlılarındır[83], deniliyordu.

Yozgat Belediye seçimlerinden kendi namına memnun kalmayanlar, Vilayet idare heyetinden bir kimsenin bir yabancıya yazdırdığı önerge üzerine şehrin bazı güzide DP mensuplarını partiden ihraç etmeye karar vermiş durumdaydılar. Bu hareketin üst kademelerde hüsnü kabul görmeyeceği siyasi çevrelerde konuşulmaktaydı[84]. Fevkalade içtima ile toplanan belediye meclisi, tarihinde eşine ve gidişatına rastlanmayan

---

kabul etmekteyiz"; Y:1 S:56 3 Kasım 1955 Perşembe, s1.

[78]Hakikat, "DP'den Bazı Şahıslar Emirlerine Amade Belediye Meclisi ve Bir Belediye Meclisi ve Belediye Reisi Seçebilmek İçin Bazı İndi Mütalaalarla Bir Çok Müracaatları Reddetmiştir", Y:1 S:50 26 Ekim 1955 Çarşamba, s1.

[79]Hakikat, "Yozgat'ta Belediye Seçiminde Güdülen Yollar ve Propaganda Edilen Manzaralar", Y:1, S:5, 27 Ekim 1955 Perşembe, s1.; Hakikat, "Müstakil Bozok Gazetesi DP Belediye Seçimini Kazanırsa BMM'nin Hak, Vazife ve Salahiyetlerini Kullanacak Diyor", Y:1 S:53 31 Ekim 1955 Pazartesi, s1.

[80]Hakikat, Y:1 S:52 28 Ekim 1955 Cuma, s1. 5545 sayılı Seçim Kanunun 96. Maddesi, Oy pusulası hakkında herhangi bir imada bulunana 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası verilir. 130.Maddesi Bir seçmene bir adaya oy vermesi için para ve menfaat temini üç aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

[81]Hakikat, "Vatandaş Oyunu Nasıl Kullanacak", Y:1 S:57 4 Kasım 1955 Cuma, s1.

[82]Hakikat, "Halis Bacanlı İmtihan Ediliyor", Y:1 S:108 5 Ocak 1956 Perşembe, s.1.; Hakikat, "Belediye Meclisi Seçimleri Vilayetimizde Sükunet İçerisinde Sona Erdi", Y:1 S:65 14 Kasım 1955 Pazartesi, Vilayetimiz çevresinde dün 13 yerde yapılan belediye seçimleri sükûnetle ve hadisesiz geçmiştir. Yozgat, Sorgun, Çayıralan, Çiçekdağ, Şefaatli, Yerköy, Çandır, Uzunlu, Fakılı, Bektaşlı'da DP kazanmış Maden, Boğazlıyan ve Çekerek'ten henüz kati netice alınamamıştır.

[83]Hakikat, "Yozgat'ı İki Belediye Reisi İdare Ediyor" Y:1 S:110 7 Ocak 1956 Cumartesi, s1.

[84]Hakikat, "DP'den İhraç Edilmek İsteniyor", Y:1 S:110 7 Ocak 1956 Cumartesi, s1.

yeni sahneler ve bir kısmı ehliyetli bir kısmı ise körü körüne itiraz eden aktörlerin didişmelerine mekân oluyordu. Halis Bacanlı, Meclis açıldıktan sonra gündemi kendi arzusuna ve lehine değiştirerek düzenlediği için sert münakaşalara sebep olmuştu. Bacanlı, belediye zabıta amirine azadan Veysel Soyer'i "kolundan tut dışarı at" diye emir vermiş, bu durum büyük hadiselere yol açmak üzere iken bazı müdahalelerle önlenebilmişti[85]. DP, Yozgat'ta Belediye Seçimlerini kazandıktan sonra, bir zümre belediye reisliğine Halis Bacanlı'yı getirmeyi başarmıştı. Bacanlı, Partiye bağlanan ümitleri tamamen yok etme pahasına Belediye sandalyesinde oturmak için ayak diremeye devam ederken mensup oldukları DP'yi ve küçük sılalarını kurtarmak azmiyle didinen 15 belediye meclisi azası keyfiyeti DP Genel Merkezine de müteaddit defa bildirmişler ve bu meyanda bazı yolsuzluklardan da bahsettikleri için Mebuslar Mustafa Zeren ve Yakup Çukuroğlu tetkik için Yozgat'a gelmişlerdi. Diğer yandan suiistimalleri yerinde tetkik etmek üzere Nafıa Vekâletinden üç kişilik bir fen heyeti ve bir mülkiye müfettişinin de pek yakın zamanda Yozgat'a gelecekti[86].

Gazetede konu açıklanırken; mesele Halis Bacanlı'nın Belediyeden uzaklaştırılması değildir, çünkü kanun onu er geç yapacaktır. Buradaki mesele, yol, köprü yapımındaki beceriksizliklerin, Yozgatlıya haksız yere satılan tozlu kömürün, topraksız köylünün toprağını mülk edinenlerin açıklanması ve partiden uzaklaştırılmasıdır, denilmiştir[87]. Mesele, Vali Cenap Aksu ve iki DP Müfettişinin başkanlığında yapılan seçimde, 19 mevcut ittifakıyla Belediye Başkanlığına Hayri İnal'ın getirilmesi ile sükûnet bulmuştur[88]. Bununla beraber gazete, belediye başkanından beklediklerini seçimlerden yaklaşık bir yıl geçtikten sonra, manşetten birkaç yazı ile ifade etmişti[89]. Bu yazılarda, il ve ilçe imar planlarının iyi hazırlanması, uygulanmaması üzerinde durulmuş, bozulması halinde beklenen faydanın sağlanamayacağı söylenmişti[90]. Belediye reisi Hayri İnal, ilk iş olarak Şubat ayı içerisinde elektrik davasını ele almıştı[91].

Gazetenin manşete taşıdığı, takip ettiği iki mesele daha mevcuttu. Bunlardan birincisi, Yozgat İş Bankası Müdürünün değiştirilmesi, talebiydi. Gazetede, Yozgatlıların, İş Bankası Yozgat Şubesinin açılması için çok çalıştıklarını fakat verilen kredilerin İş Bankası Müdürü Teşrekli'nin kendine yar kabul ettikleri dışında, Teşrekli'nin keyfine bağlandığı yazılmıştı. Gazete, Teşrekli'ye, burada bulunman memleket esnaf ve tüccarına faydalı olmana bağlıdır. Maaşını bu memlekette bankanla iş yapan adamlardan alıyorsun. Hiçbir kanun, hiçbir nizam, hiçbir emir, bir talih eseri oturduğun sandalyede Yozgat iş adamlarının itibarıyla ve ticari şerefleriyle oynamak hakkını sana tanımamıştır[92] diyerek İş Bankası Müdürüne meydan okumuştur. Bir sonraki yazıda ise, hepimizin varlığını hiçe sayan İş Bankası Müdürü İsmail Teşrekli'yi istemiyoruz. Mısır'a Sultan yapsınlar ama Yozgatlılar istemiyorlar, denilerek Yozgat mebuslarını Teşrekli'nin görevden alınması için göreve çağırmışlardı[93].

Bir diğer mesele de Vilayet Matbaasının tasfiyesiydi. Bu yola gidilirken hususi muhasebenin küçük hesaba sığmayan muazzam menfaati ve bu matbaada çalışarak ailelerinin geçimini sağlayan sekiz işçinin durumunun vicdan süzgecinden geçirilmesi yönünde yorum yapılmıştır. Tanrıdağ, matbaanın normal satış usulleriyle satılmasıyla Hakikat gazetesi ve Tanrıdağ Matbaası sahibi olarak menfaatinin en az 20 bin lira olacağı ancak burada kamu menfaatinin gözetilmesinin gereğini savunmuştur[94]. Gazete, Bozok gazetesinin kendisine yönelik eleştirilerini reddetmiş, yazınızı esefle okudum, Hakikat gazetesinin Ankara'dan getirip barındıramadığı bir işçisi yoktur. Biz esnaflık, tüccarlık nedir iyi biliriz. Meslektaş baltalamayı sevmeyiz.

[85]Hakikat, "Yozgat Belediye Meclisi Fırtınalı Bir Gün Daha Yaşadı", Y:1 S:120 14Ocak 1956 Perşembe, s1.
[86]Hakikat, "DP'ye İki Müfettiş Geliyor" Y:1 S:134 4 Şubat 1956 Cumartesi, s1.
[87]Hakikat, "Mustafa Zeren ve Yakup Çukuroğlundan Umduklarımız ve Beklediklerimiz", Y:1 S:135 6 Şubat 1956 Pazartesi, s1.
[88]Hakikat, "Halis Bacanlı Belediye Reisliğinden İstifa Etti",Y:1 S:137 8 Şubat 1956 Çarşamba, s1.
[89]Hakikat,"Beldemiz Belediyesinden Umduklarımız, Beklediklerimiz ve Bulduklarımız I", Y:1 S:312 17 Eylül 1956 Pazartesi, s1.
[90]Hakikat,"Beldemiz Belediyesinden Umduklarımız, Beklediklerimiz ve Bulduklarımız II, Y:1 S:313 18 Eylül 1956 Salı, s1.
[91]Hakikat, "Beldemizin Elektrik Derdi Halledilioyor", Y:1 S:142 15 Şubat 1956 Çarşamba, s1.
[92]Hakikat, "İsmail Teşrekli Sağa Bak Hizaya Gel!", Y:1 S:134 12 Ocak 1956 Perşembe, s1.
[93]Hakikat, "Mebuslarımızı Vazife Başına Davet Ediyoruz", Y:1 S:117 16 Ocak 1956 Pazartesi, s1.
[94]Hakikat, "Yozgat Vilayet Matbaasının Tasfiyesi Düşünülüyor", Y:1 S:115 13 Ocak 1956 Cuma, s1.

Bunun en güzel delili Yozgat matbaasının yaşamasını arzu etmemizdir. Benim terbiyem yalan bir söz üzerine bir meslektaşı rencide etmeye müsaade etmez. Beyhude nizaha çanak tutma, diyerek meseleye karşılık vermiştir[95]. Zaman zaman küçük polemikler de yapmış olmalarına rağmen, Abbas Sayar'ın Yılkı Atı'nın sinemaya taşınmasını haber yapmıştır[96].

Gazetede, kontrolsüz bir şekilde, yanlış yürütülen işlere dikkat çekilmeye çalışılıyordu. Habere göre, Yozgat'ta sinema binasının kapasitesi dikkate alınmaksızın istenildiği kadar, bilet satılmakta ve her türlü kontrolden istisna, idarecilerin keyfince doludizgin yürütülen bu durum asrın anlayışı ile bağdaşmamaktaydı[97].

Gazete, Tanrıdağ'ın Adalet Partisi Milletvekili olduğu dönemde, 2 Haziran 1968 günü Vilayetimizin dört yıllık kaderini tayin edeceğiz, neme lazım demeyen kimsenin, iş başına gelecek kimseyi tenkit etme hakkı vardır, diyerek oy kullanmanın önemi üzerinden Yozgat Belediye Başkanlığını AP'nin kazanması için propaganda yapıyordu. Gazete meseleyi şöyle izah ediyordu; *"...Reyini kullanmadan önce umumun menfaati benim menfaatimin üstündedir, diye düşün. Cumhuriyet yeni kurulurken, ileriyi göremeyen birkaç kişi yüzünden isyan ediyoruz. Cumhuriyet hükümetlerinden gereken alakayı göremiyoruz. Yıl 1950 DP iktidara geliyor, mahalli seçimlerde belediye başkanlığına muhalif partinin adayı getiriliyor. Komşu vilayetlerden Kayseri ve Çorum'un aldığı yardımlar mukayese edilince onlardan gereken yardımı alamadığımız görülüyor. Yedi yıl sonra durumu anlayıp, iktidar partisine durumu anlayıp belediye başkanlığını veriyor. Bu da uzun sürmüyor. 1960'da ihtilal oluyor. Yozgatlılar, geçmişten ders alalım. İktidar partisinin adaylarına şahsi kırgınlıklarımız olabilir. Vilayetimizin menfaati için bunları unutup, muhalif partiler tarafından çıkarılan menfi propagandaların kasten çıkarıldığını düşünerek, iyice tetkik ve araştırmadan karar vermeyelim. Bu vilayette yapılacak bir yardımın evladımızın evladına intikal edeceğini düşünerek, reylerimizi iktidar partisinin Adalet Partisinin adaylarına verelim. 1957'de başlayan işleri tamamlama fırsatı verelim. Karar sizindir, Yozgat sizindir"*[98].

Ulusal ve yerel hemen her gazetede yer bulan dernek ve cemiyetlerin toplantı ve tüzükleri Yozgat cemiyet ve dernekleri ile ilgili olarak gazetede yayımlanmıştı. Yozgat Yüksek Tahsil Talebe Cemiyetinin Toplantısı[99]; Boğazlıyan Kazasına Bağlı Yenikışla Köyü Camii Yaptırma Derneği'nin Son Nizamnamesi[100], Yozgat Nalbantlar Derneği Ana Tüzüğü[101], Boğazlıyan Kazasına Bağlı Yenikışla Köyü Camii Yaptırma Derneğinin Son Nizamnamesi[102].

Merkez ve ilçelerdeki ihtiyaçların tespit ve temini, kuruluşların açılması da duyurulan haberler arasındaydı. "Cuma İşhanı ve Sinemasının Temeli Atılıyor"[103]; **"**Şehrimizin Kanalizasyon İşi de İhale Edildi"; **"**İşhanı temeli bugünlerde atılıyor, ihalesi 900 bin liradır. Sorgun Hükümet Konağı ihale edilmiştir, bedeli 232 bin liradır. Yozgat Şehir yollarının asfaltlanması devam edecektir. Yozgat Ziraat Bankası Binası ihale edilmiş ve hafriyata başlanmıştır. Yerköy Kızılay binası ihale edilerek inşaata başlanmıştır. 550 kilovatlık elektrojen grubu satın alınmış, Cumhuriyet Bayramına kadar monte edilecek ve bu suretle daimi elektriğe kavuşmuş olacağız. 150 bin lira bedel ile Boğazlıyan Çayıralan yolu inşaatı devam etmektedir. 100 bin lira bedel ile Çekerek yolu köprüleri (İhalesi ayın 22'sinde yapılacaktır). Yozgat İçme suyunun ikinci kısmı 202

[95]Hakikat, "Abbas Sayar Yalan ve İftira Üzerine Hakikat'e İstinat Etmeyen Yazılar Yazmayalım",Y:1 S:130 31 Ocak 1956 Salı, s1.
[96]Hakikat, "Abbas Sayar'ın Yılkı Atı İçin Karacabey Harasında Çekim Yapılıyor", Y:20 S:7842 22 Nisan 1976 Perşembe, s1.
[97]Hakikat, "Nur Sineması Müşterilerini Rencide Ediyor", Y:1 S:106 1 Ocak 1956 Salı, s1.
[98]Hakikat, Y:13 S:3690 21 Mayıs 1968,s1. Yazı Sıddık Karcıoğlu tarafından kaleme alınmış, tam sayfa yayımlanmıştır.
[99]Hakikat, Y:1 S:105 31 Aralık 1955 Cumartesi, s1. Yozgat Yüksek Tahsil Talebe Cemiyeti Yıllık Toplantısı Ankara'da yapıldı. Geçici Kongre Başkanlığı ve kâtiplerin seçimini müteakip yıllık faaliyet raporu okunmuştur. Cemiyetin geçen yılki faaliyetleri üzerinde konuşmalar ve münakaşalardan sonra seçimlere geçilmiş Süleyman Sırrı İçöz ittifakla daimi fahri başkanlığa, Atıf Benderlioğlu Cemiyet Başkanlığına, Ömer Erzurumluoğlu, Müzeyyen Çokdeğerli, İsmail Yeşilyurt vd. idare heyetine seçilmişlerdir.
[100]Hakikat, Y:1 S:309 13 Eylül 1956 Perşembe, s2.
[101]Hakikat, Y:1 S:107 4 Ocak Çarşamba 1956, s1.
[102]Hakikat, Y:1 S:309 13 Eylül 1956 Perşembe, s2.
[103]Hakikat, Y:1 S:10 9 Eylül 1955, s1.

bin liralık fondan yardım temin edilmiş, İller Bankasınca İhaleye konulmak üzeredir. Yozgat, Musabeyli, Çiçekdağı, Kösefakılı, Sorgun, Hamam, Yozgat, Boğazlıyan yollarının stabilize hale getirilmesine devam etmektedir. 350 bin lira değerinde köy içme suları keşifleri ve bütün ihzarat yapılmış, inşaata devam edilmektedir. Boğazlıyan cezaevi ihale edilmiştir. Bedel-i ihale 157 bin liradır. Şefaatli kazasının Saçlı ve Gözelli köylerinde sulama bentleri projeleri yapılmış, bu günlerde faaliyete geçecektir. Bu hizmetlerin birkısmı geçen seneden müdevverdir[104]; Akbucak Köyü İlkokulu Temeli Törenlerle Atıldı"[105]; **"**Şehir İçme Suyunun Tevsii İşi Son Safhada"[106]**;** **"**Başvekilimizin Emirleriyle Yozgat'a Şeker, Bira ve Et Kombinesi Sanayii Kuruluyor"[107]**;** **"**Yeşil Çamlık Milli Park Oldu, Çekerek ve Çayıralan'da Birer Sıhhat Merkezleri Kuruluyor"[108]**;** **"**Yerköy'deki Gelişmeler"[109]; **"**Yozgat Milletvekili Neşet Tanrıdağ Sorgun'a Lise Açtırdı"[110]; "Yozgat Bira Fabrikası"[111]; **"**Samsun ve Sivas'tan sonra Yozgat ilinde bir fakülte açılması için temaslara başlanmış ve bu amaçla bir dernek kurulmuştur"[112]; **"**Sarıkaya'da Demir Cevheri bulundu"[113]; **"**Yozgat Stadı Törenlerle Hizmete Açıldı"[114]. **"**Hazineye Ait Arazilerin Muhtaç Çiftçilere Dağıtıldığı Bazı Köylerde Bu Topraklar Verilen Gayenin Dışında Kullanıldığı İçin Hazine tarafından aleyhlerine dava açılmıştır". Yozgat Asliye Hukuk Hâkimi Edip Araslı iki gün sürekli çalışarak 35 davayı iki tarafı sürekli dinleyerek karara bağlamıştır. Köylü ayağına kadar getirilen adaletin tevziindeki kaybedilen isabeti minnet hisleriyle duyurtmak için idarehanemize kadar gelmiştir. Yazının kalanında hâkim Araslı'ya övgü ve yol açıklığı duası edilmektedir[115].

DP iktidarının çıkardığı kanunlar duyurulurken, kanunların Yozgat'a yansımaları da konu edilmişti, İmar Kanunu Yozgat'ın içi ve çarşının düzenlemeye duyduğu ihtiyaç çevresinde değerlendiriliyor, planlamanın ve palanı uygulamanın öneminden bahsediliyordu[116], Milli Korunma Kanunu ve Koordinasyon Kararları, Demokrat iktidarın çok isabetli bir şekilde ucuzluğu sağlamak amacıyla gerçekleştirdiği ve yurdun her tarafında iyi neticeler vermiş, halkın yüzünü güldüren bir kanun, olarak değerlendiriliyordu. Ancak Yozgat'ta et fiyatları 275 kuruştan 3 liraya çıkarılmıştı. Gazete burada Belediyeden halkın lehine bir şey beklemiyoruz, Sayın Valimizin usulsüzlük ve yolsuzluklara asla göz yummayacağına inancımız tamdır[117] diyerek belediyeyi eleştirip, konuyla ilgili Valiyi destek ve denetime çağırıyordu.

Siyasi partilerin faaliyetleri gazetede yer bulduğu gibi partilerin iç çekişmeleri de haber yapılıyor ve bunlara taraf olunabiliyordu. "CMP Yozgat İl Kongresi Toplandı", Yapılan seçimi müteakiben azalar ve Kırşehir Mebusu Tahir Taşer ve Ahmet Bilgin birer konuşma yaparak, DP iktidarını şiddetli bir lisanla eleştirdiler[118]. Gazetenin DP teşkilatlarını yönlendirilmek eğilimi, bu iç çekişmelerle ilgili yapılan

[104]Hakikat, Y:1 S:11 10 Eylül 1955 Cumartesi, s1.
[105]Hakikat, Y:1 S:284 14 Ağustos 1956 Salı, s1.
[106]Hakikat, Y:1 S:9 8 Eylül 1955 Perşembe, s1. Dahiliye Vekaletinden Yozgat vilayetine gelen yazıda, Belediyemiz tarafından yaptırılarak vekaletlerce tasdiki yapılan içme suyu Kobotaj tevsii projesine göre keşif bedeli bulunan 228.870.19 ya belediyenin bugünkü durumunda istikraz kabiliyeti bulunmadığından %10 bütçe tasarrufundan temin edeceği 26.065 lira düşüldükten sonra arda kalan 202.855.16 liranın fondan tahsisi Dahiliye Vekaleti tarafından uygun görülerek İller Bankası Umum Müdürlüğüne yazılmıştır.
[107]Hakikat, Y:1 S:22 23 Eylül 1955 Perşembe, s1.
[108]Hakikat, Y:2 S:410 9 Şubat 1957 Cumartesi, s1.
[109]Hakikat, Y:2 S:417 18 Şubat 1957 Pazartesi, s1.
[110]Hakikat, Y:13 S:5002 19 Eylül 1969 Cuma, s1. M. Neşet Tanrıdağ adına çıkan yazıda, Tanrıdağ'ın 31 Ağustos 1969 milletvekilliği ön seçiminde Sorgun lisesini Akdağmadenine götürdü şeklinde hakkında asılsız propaganda yapılarak Neşet Tanrıdağ'ın reylerinin kesildiği, bu haksızlığa ve iftiraya üzülen Tanrıdağ'ın, ön seçimlerden sonra Ankara'ya giderek, Başbakan Demirel ile görüşerek, Sorgun'a lise açtırma emrini yollatığını ve liseye öğrenci kaydının başlandığı açıklanmıştır. Yazı Tanrıdağ'ın Tekmil Sorgunlu Köylü ve Şehirli Hemşehrilerini 1969 yılı Sorgun Lisesi hayırlı ve uğurlu olsun, sözleri ile bitmiştir.
[111]Hakikat, Y:10 S:2711 26 Şubat 1965 Cuma, s1.
[112]Hakikat, Y:18 S:6971 9 Mayıs 1973 Çarşamba, s1.
[113]Hakikat, Y:20 S:7382 13 Kasım 1974 Çarşamba, s1. MTA'nın yaptığı araştırma sonucu Sarıkaya'da zengin demir yatakları bulundu. Bu yatakların Divriği'den zengin olduğu bildirildi.
[114]Hakikat, Y:20 S:7676 31 Mayıs 1976 Pazartesi, s1.
[115]Hakikat, "Köye Giden Adalet" Y:1 S:18 29 Eylül 1955 Pazartesi, s1.
[116]Hakikat, Y:1 S:384 11 Aralık 1956 Salı, s1.
[117]Hakikat, "İndirme Olmadı Bindirme", Y:1 S:281 10 Ağustos 1956 Cuma, s1.
[118]Hakikat, Y:1 S:321 26 Eylül 1956 Çarşamba, s1.

manşetlerden takip edilebilmektedir. “DP Akdağmadeni Kaza Başkanı İşi Hayli İlerletmiş Köy Muhtarlarına Tamim Yapıp Emir Veriyor! Ulvi Tatlıoğlu ve Arkadaşları DP’den Kovulmamışlar”[119]; “Akdağmadeni DP Başkanı Tekzip Ediyor Hakikat Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne”[120]; “AP İl Yozgat Gençlik Kolu Kongresi Yapıldı”; “20.10.1968 Kongresinde Sayın Vekilimiz Neşet Tanrıdağ, Senatörümüz İsmail Yeşilyurt İl ve İlçe başkanları da Katılmışlardır”[121]; “Yozgat’ta Cumhuriyetçi Güven Partisi Teşkilatı İstifa Etmek Suretiyle Adalet Partisi Saflarına Katılmışlardır”[122]; “Yozgat’ta Partilerin Aday Adayları Tespit Edilerek Belli Oldu[123]; **“**Milletvekillerimiz Tetkik Gezisinden Dönüyorlar”[124].

Önemli gün ve bayramların kutlamaları ve anmalarda gazetede yer bulan hususlardandı. Yerköylüler Aziz Atamızın ruhuna 11 Kasım günü Cuma namazını müteakip mevlit okutacaktır. Mevlit Yozgat müftüsü, Hüseyin Avni Bayraktar ve arkadaşları tarafından okunacaktır[125].

27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı, yurdun her yerinde olduğu gibi şehrimizde de parlak bir şekilde kutlanmıştır. 26 Mayıs saat 12’den itibaren, resmi ve hususi binalar bayraklarla donatılmış tak-ı zaferler kurulmuştur.

Saat 8.30’da bütün teşekküllerden gelen çelenk Jandarma astsubay bandosu eşliğinde Atatürk büstüne konmuştur. Saat 9’da tebrikler kabul edilmiş, 10:00’da garnizon komutanı beraberinde vali olduğu halde toplanan askeri kıta okullar ve halkın bayramlarını kutlamışlardır. Törene İstiklal Marşı ile başlanmış, yapılan konuşma ve okunan şiirlerden sonra tören sona ermiştir. Gece garnizonda bir fener alayı tertiplenecek, astsubay garnizonunda aile toplantısı tertip edilecektir[126].

Yozgat’ta ihtiyaç maddeleri sıkıntısı[127] ve yangın[128] gibi durumlarda haberler arasında duyurulmuştur.

---

[119]Hakikat, Y:2 S:427 1 Mart Cuma 1957, s1.
[120]Hakikat, Y:2 S:433 8 Mart Cuma 1957, s1.
[121]Hakikat, Y:13 S:3821 21 Ekim 1968 Pazartesi, s1.
[122]Hakikat, Y:21 S:8072 20 Nisan 1977 Çarşamba, s1.
[123]Hakikat, Y:14 S:6348 12 Mart 1971, s1.
[124]Hakikat, S:26 25 Eylül 1955 Çarşamba, s1. Bir haftadan beri tetkik gezisinde bulunan Mebuslarımız mensup oldukları iktidar partisinin 954 seçimlerinden bugüne kadar hükümetin icraatı hakkında vatandaşlarımızı tenvir etmişlerdir. Önümüzdeki çalışma senelerinde güdülecek yolu ve yapılacak işleri izah etmişlerdir. Vilayete ve kazalara ve dükkânlara ve teşekküllere uğrayarak dilekler üzerinde duruşmalar ve hasbihallerde bulunmuşlardır. Danyal Akbel, Talat Akbel ve Mahmut Ataman vaat ettikleri hususlarda temaslarda bulunmak üzere bugün Ankara’ya hareket edeceklerdir. İhsan Aktürel, Ömer Erzurumluoğlu ve Ali Ünlüsoy ilimizde tetkiklere devam edeceklerdir.
[125]Hakikat, Y:1 S:55 2 Kasım 1955 Çarşamba, s1.
[126]Hakikat, “27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı”, Y:13 S:3695 27 Mayıs 1968, s1.
[127]Hakikat, Y:1 S:384 11 Aralık 1956 Salı, Yozgat Kömür ve Odun Sıkıntısı İçerisinde, s1.
[128]Hakikat, Yerköy Büyük Bir Yangın Felaketi Daha Atlattı, Y:1, S:26 25 Eylül 1955 Çarşamba, s1. Belediyelerin ihmali, umursamaması yüzünden ilimiz her gün bu gibi yangın felaketlerinin ıstırabını çekecektir. Yangın söndürme araçları bulunmayan belediyenin mevcudiyetlerini kabul etmek ayıp değil günahtır kanaatindeyim. Bu gece saat 0:30 civarında aşçı Fuat Uysal’a ait lokantanın ocağında iyice söndürülmemiş ateşten çıkan yangın kısa bir süre zarfında büyüme istidadı göstermiştir. 8 dükkân ve İrfan Yerköy’e ait ahşap eski otel, Bedri Aydın’a ait olan oteller tamamen yanmıştır. Yine İhsan Yerköy’e ait betonarme otelin çatısı çökmüştür. …..Hadise vuku bulur bulmaz Yozgat’tan, Ankara ve Kırıkkkale’den yangın söndürme araçları ile yardım istenmiştir. Yozgat’tan gelen ve Yozgat Belediyesine ait olan moto bomp uzun süre faaliyete başlayamamıştır. Kırıkkale’den ise sabah 7:00’ye doğru yangın söndürüldükten sonra itfaiye gelebilmiştir. Yangın haberi alınır alınmaz Yerköy kaymakamı Selçuk Erdem yangın mahalline koşmuştur. TMO Müdürü Ali Çalık DYY Depo Şefi Hakkı Tongul Bözaş vezir İhsan Kuşen trenleri seferden kaldırarak beş lokomotifin sularını yangın mahallinin emrine tahsis etmişlerdir. Ve bu makinelerden iki yüz ton su sarf ederek yangının önlenmesi temin edilmiştir. Doktor Celal Sungur, irtibat temin ederek çalışmaları sistemli ve verimli bir hale koymuştur. Yerköy belediyesi bu konuda üzerine düşen hiçbir işi yapmamıştır. (Bu kısım büyük harflerle yazılmıştır.)Yozgat Belediyesine ait Motopomp hortumlarını su vezerlesine attığı vakit su deposunda su yerine çamur bulmuştur. Belediyenin bu hali ve bu ihmali affedilmez; Hakikat, “Yozgat’ın Yeni Hamam Yangını ve Müsebbipleri”,
Bir yıl önce yeniden yaptırılan yeni hamam, birkaç dakika içerisinde gözlerimizin önünde yandı. 1953’te Yozgat Belediyesi Genel Meclisten bir itfaiye arabası alabilmek için yardım istemişti. Halis Bacanlı, bu konuda CHP’li belediyeye itimat etmiyorlarsa şarta dayalı olacak bu talebin yerine getirilmemesinden doğacak bu talebin Vali ve arkadaşlarına ait olacağını kesin ve şiddetli bir lisanla savunmuştu. Neşet Tanrıdağ, bu olayı tafsilatlı anlattığı halde dinleyen arkadaşın bu olayı DP binasında Halis Bacanlıya tam tersi ile aktarması ahlak kaideleri ile bağdaşmaz. Bu davada Halis Bacanlı tekmil hırs ve ihtiraslarından sıyrılmıştır. Bu sebeple tebrik ederiz. Bir suçtur, bir günahtır. Şehirde su bulunmadığı için lokomotifler Sekili’den ve Kara Osman istikametindeki pompada su taşımışlardır. Yozgat’ta yangın haberi duyulur duyulmaz Vali Cenap Aksu ve beraberinde Emniyet Müdürü, Jandarma Komutanı,

3. Köşe Yazıları

Hakikat gazetesinde, M. Neşet Tanrıdağ'ın Yozgat'ın, Türkiye'nin önemli olaylarına temas ettiği, şehir siyasetini yönlendirmek istediği ve polemik yazılarının yanı sıra, uzun süreli olmamakla beraber, Yozgat eski Belediye Başkanları Nazım Kafaoğlu(1925-1926), Yusuf Karslıoğlu(1929-1936), Sefer Eronat (1941-1946)'ın yazıları takip edilebilmektedir. Bu yazılarda genellikle Yozgat'ın ihtiyaç ve meseleleri konu edilmiştir. Gazetede Muhsin Köktürk'e ait değer eğitiminden, edebiyata, dört ay düzenli olarak takip edilebilen yazılarla, Taha Akyol'a ait Sosyalizm üzerine birkaç yazı ile Necip Fazıl Kısakürek'in Yozgat'ta[129] verdiği bir konferansın ardından izlenimlerini anlattığı bir yazı da bulunmaktadır.

Gazetede milliyetçilik, Atatürk inkılâplarının önemi ve DP'nin bu inkılâplar karşısındaki tutumu ile ilgili yazılar da yayımlamıştır.

3.1. Komünizm ve Sosyalizme Dair Yazılar

Bu yazılarda komünizmin, namert, sinsi, suçsuz işçileri kışkırtan, hayatı felce uğratan bir mezhep olduğu anlatılmaktadır. Demokrasiden haktan hukuktan, hiç sıkılmadan insanlıktan bahseden bu düşünce, fareler gibi ne bulursa kemirir, harap eder. Bir ihtilal ile uygulama safhasına geçtiği ülkeye bile hayrı olmamıştır. Bırakın hayrından bugün dünyanın en acınacak insanları bu ülkede sürünmekte hayvanlara bile reva görülemeyecek bir sefalet içinde perişan olup gitmektedir[130].

Karl Marks'ın kehanetine göre kapitalizm işçi sınıfını giderek fazla şekilde istismar edecek toplumun bütün kaynakları üç beş sermayedarın eline geçecek, emeği ile geçinenler son derece fakirleşecekti. Böylece kapitalizm kendi kendini kemirecek ve proleter bir ihtilal vasıtaları kollektifleşecekti. Ancak Marks'ın söyledikleri katiyen vukua gelmemiş, kapitalist ülkelerde işçinin hayat seviyesi biraz daha yükselmişti.

Doktriner bakımdan komünizm ile sosyalizm aynı şey değildi. Lakin sosyalizm bir sistem olmayıp, bir doktrin olduğu için herkesin kafasına göre değişiyordu. Sosyalizm ileri kapitalist ülkelerden komünist ülkelere kadar bütün ekonomileri kapsardı.

İktisadi ve kültürel bakımdan gelişmiş ülkelerde komünizm gelişmeyince gözler az gelişmiş ülkelere çevrilirdi. Bu ülkelerdeki fakirlik, sosyal eşitsizlik, komünizm için müspet bir propaganda mevzuu olmuştu. Komünizm, bütün komünist ülkelere milletin desteği ile değil, ihtilal ile gelmişti. Bir sosyalist, tahrikçi mukaddesat düşmanıydı. Komünizm bir gelirse bir daha onu def etmek mümkün değildi. Sosyalist maskeli komünistleri ayırt etmek gerekir. Bir sosyalist, komünizm aleyhine bir şey söylemiyor, komünizmle mücadele etmiyorsa komünistti. Mesela İşçi Partisinin lideri Stalin Bıyıklı Mehmet Ali Aybar bir komünistti.

Esasen Türkiye'de komünist olmayan sosyalistler, kendilerine mukaddesatçı sosyalistler, İslami sosyalist, ahlakçı veya muhafazakâr sosyalist demekle komünist olmadıklarını belirtiyorlar ve her zaman komünizm ile mücadele ediyorlar. Komünizmi ezmek milli bir vazife olduğu gibi hayati bir zaruretti.

Nahiye Müdürü bulunduğu halde Yerköy'e gelmişlerdir. Emniyeti muhafaza edebilmek için Yozgat'tan yeteri kadar polis ve jandarma yangın mahalline sevk edilmiştir. Çiçekdağı kaymakamı, Jandarma Komutanı, Tahrirat kâtibi de hadise mahalline gelerek yardımlarda bunmuşlardır. Güven sigortası piratileri Hadi Güven yanan binaların birçoklarının sigortalı bulunduğu için yangının başlangıcından sonuna kadar yangının seyrini gösterdiği gelişim ve sıçramaları takip etmiştir.

[129]Necip Fazıl Kısakürek, "Yozgat", Hakikat, Y:13 S:3680 9 Mayıs 1968, s1. Beni Yozgat'ın Din Görevlileri Derneği ile Komünizm İle Mücadele Teşkilatı Başkanları, Ankara Türk Ocağından aldılar. 220 km boyunda yeniliksiz ve kayış gibi bir yoldan Yozgat'a kaydık. Yozgat'a 40 km kaladan başlayarak ne muazzam bir kortej. Korna sesleri ve yaşa nidaları ile Yozgat'a girdik. Saat 21'de başlayacak konferansın saat 20'da beş misli bir kalabalık ile dolduğudur. …Üç buçuk saat süren ve Sakarya destanı ile sonlanan Konferans boyunca Yozgat'ın gösterdiği anlayış, benimseyiş, kendini veriş, değerlendiriş ve beton duvarları çatlatırcasına alkışlayış ve bu arada civar yerlerden hususiyle Kırıkkale'den gelenlerin belirttiği vaat ve heyecan ise mikyasın(ölçülemeyecek) üstünde. İnsan bu Anadolu'yu gördükçe yaşanmaya değer hayat, katlanmaya değer çile nedir anlıyor.

[130]Hakikat, "Mert Olmayan Bir Mezhep ve Biz", Y:1 S:6 5 Eylül 1955 Pazartesi, s1, 4.

Komünizm ezilmedikçe Türkiye mesut olamazdı. Türkiye'nin saadeti uğruna komünizmi ve komünistleri ezmek gerekirdi[131].

Türkiye'de sosyalizm bir modaydı. Sosyalizm maskeli komünistler, samimi sosyalistlerin gafilce desteği ile Allah korusun Moskova'nın peyki olurdu. 1956'da komünizme karşı duran Macar milliyetçi gençleri, Rus tankları altında ezilmişti. Uğruna başlar koyulan dava Türkiye'yi mamur, Türk milletini mesut etmekti. Bu davanın karşısına çıkan en büyük şeni komünizmdi. Komünizme karşı beraber savaşmak gerekirdi. Ama komünizm telin edilmez, milli ve manevi değerlere saldırmasına izin verilir, komünizanlar alkışlanırsa hakiki hüviyet söylendiği zaman kızmamak, davanın gerçek adını söyleyecek kadar cesur olmak gerekirdi. Milli kurtuluş, tefrikada değil, milli değerlerin ipi ile sımsıkı bağlanmakta, birleşmekteydi[132].

Tanrıdağ, gazetesinin önemine vurgu yaparak başladığı yazısında, bu gibi memleket millet yararına yayın yapan gazeteler ve dergiler yerine boyalı basın denilen basının itibar gördüğünü söylemektedir. Ancak yazılarında Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'ni emanet ettiği milliyetçi gençliği suda damla kabilinden yazılarında anlatacaktı. Bu durum, büyük milletin en küçüğünden en büyüğüne duyurmaya çalıştığı milli bir ödevdi[133]. Ayrıca Atatürk İnkılâpları ve Demokrat Parti konulu bir yazı dizisinde, DP'nin Atatürk inkılâbına karşı bir tavır içinde olmadığı ama karşıymış gibi gösterilip yazıldığı ifade edilmekteydi[134].

3.2. Yozgat ve Meselelerine Dair Yazılar

Bu yazılarda, Yozgat'ın ihtiyaçları, yapım aşamasındaki ve yapılacak olan yatırımlar ile bu icraatlar sırasındaki tartışma, karalama ve destekler ifade edilmiştir.

Aylarca günün dedikodusu halinde söylenen hususi idareye ait sinema ve iş hanının 12 Eylül 1955 pazartesi günü temelinin atılması nihayet tahakkuk etmiş bulunmaktaydı. Yozgat şehrinin mutena bir yerini süsleyecek olan bu bina, gerek şehircilik, gerekse ihtiyaç ve hareket bakımından ehemmiyet ve hassasiyet gösterilmeliydi.

Yozgat gibi emsali arasında oldukça geri kalmış bir şehre, böyle milyonluk bir binanın kazandırılmış olmasından dolayı her Yozgatlının sevinç ve memnunluk duyması kadar tabii bir şey yoktu. Bu eseri verenler, şehrin birinci plandaki ihtiyaçları olan otel binasını ve çamlık mevzuunu bir an evvel tahakkuk safhasına intikal ettirmeliydiler. Yozgat Hususi İdaresi, hastane ve dükkânlar manzumesinden sonra yeni iş hanı ve projeleri tasdik edilip izhârâtı ve teferruâtı üzerinde çalışılan 40 odalı gazino ve lokantalı ve konforu itibariyle mühim bir yokluğu karşılayacak otel binasının inşasıyla vilayet ölçüsündeki vazifesini ifa yolundaydı.

1956 yılının programına ithal ettiği Sorgun Hamamı Oteli ve Çiçekdağı Kaplıca Binası, Çamlık Otel ve dinlenme yeri inşası gibi vilayetin tabii servet ve kaynaklarının kıymetlenmesi ve Yozgat'ın tanınması yolundaki çalışmaları uzun tevakkuf devrinden sonra Yozgat'ın talihinde bir değişikliğin başlangıcıydı. Dört ay gibi kısa bir devre içinde başlamış ve devam etmekte olan işlerin kısaca bilançosu; 10 köyde 350 bin lira tutarında on ilkokul inşa edilmişti. Merkezde Eskipazar ve Çiçekdağı Merkez İlkokulu (inşaat devam ediyor) bedel-i ihale 250 bin liradır. Kapalı Spor Salonu inşaatı devam etmektedir. Sarf edilecek 200 bin liradır[135].

---

[131]Taha Akyol, Hakikat, "Komünizm ve Sosyalizm", Hakikat, Y:10 S:2815, 8 Temmuz 1965 Perşembe, s1.

[132]Taha Akyol, "Sosyalistlere Açık Mektup" Hakikat, Y: 10 S:2818, 12 Temmuz 1965 Pazartesi, s1.; Sıddık Karcıoğlu, "Yirmi Beş Kuruşluk Sosyalizm", Hakikat, Y:13 S:3692 23 Mayıs 1968 Perşembe, s1. Yazı sosyalizmin adalet, eşitlik diye insanları kandırarak elinde olanı da alabileceği vurgusu yapmaktadır.

[133]M. Neşet Tanrıdağ, "Dertlerimiz ve Istıraplarımız", Hakikat, S:24 26 Eylül 1955 Pazartesi, s2.

134Sefer Eronat, "Atatürk İnkılâpları ve Demokrat Parti (1)"; Hakikat; Hakikat, . Sefer Eronat, Atatürk İnkılâpları ve Demokrat Parti(2); Y:2 S:487 17 Mayıs 1957 Cuma,s1. Sefer Eronat, Atatürk İnkılâpları ve Demokrat Parti(2); Y:2 S:488 18 Mayıs 1957 Cuma; Sefer Eronat, Atatürk İnkılâpları ve Demokrat Parti (3) yazı altı sayıdır.

[135]M. Neşet Tanrıdağ, "İşhanı ve Sinemasının Temeli Atılıyor", Hakikat, Y:1 S:10 9 Eylül 1955 Cuma, s1.

Ayrıca şehrin kalkınması için Yozgatlıların birlik ve beraberlik içinde hareket edilmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır. Uzun yıllar, şehrin ilerlemesindeki her teşebbüsü, her gidiş ve idare mekanizmasını şahsi kaprislere uydurmak istemek pahasına küçük sılaya yapılan fenalık yeter. Şehrimizin imar bakımından çehresi, dünle mukayese edilemeyecek şekilde değişti. İş Hanı, Şehir Oteli, Ziraat Bankası gururla yükselirken; diğer yanda Erkek Sanat Enstitüsü, Zirai Donatım, Vakıf İş Hanı eser sahiplerinin isimlerini ebedileştirmektedir. Vali Cenap Aksu, göreve geldiği günden beri elinde bulunan imkân ve şartları sonuna kadar kullanmıştır. Danyal Akbel, Numan Kurban, Talat Alpay ve Mahmut Ataman'ın ihtiyaçların tayin ve tespiti için gösterdikleri çaba, 1959 seçimlerinden pay kapmak isteyenlerce gölgelenmeye çalışılmaktaydı. Hâlbuki küçük sılaya bir taş dikenin bu belde sakinleri kulu ve kölesi olacaktı[136].

Yozgatlılar, yapılanlardan memnun olmakla beraber, istemeliydi ve istemesini bilmeliydi. Petrol lambasının, sobanın, hımış duvarlı evlerin zamanı geçmişti. Çiftçilikte öküzün zamanı geçmişti. Tarla dinlendirerek gübresiz ekin ekmenin zamanı geçmişti. Meyvesiz ve bağsız köyde oturmanın imkânı kalmamıştı. Dağdan yedirip gölden içirerek hayvan beslemenin zamanı kalmamıştı. Yozgatlı yakında Hirfanlı'nın bol elektriğine kavuşacaktı. DP, bundan dolayı seviliyordu. Hükümet bir yardımla Emlak Kredi Bankasını açmış, yeni baştan kurulmak için müracaat ederek, top yekûn bir şehir kurulmalıydı. Çevre illerin evleri damlı iken, Yozgat çatı hayatına atılmış bir memleketti. Civar kalkındı, Yozgat battı. Kazalar kalkındı ama şehir hayatından eser yoktu. Para vardı, malzeme vardı. Hükümetten istemek lazımdı. Eskiden köhne hükümet binalarında çalışanlarla bugün arasında kıyaslanmayacak fark vardı[137]**.** Yozgatlı sermayesini bir araya getirip, iş alanları oluşturmak için, şirketler kurmalıydı[138], bir İç Anadolu şehri olarak Yozgat'ta hayvancılık geliştirilmeliydi. Memlekete neler yapılsın, iplik, tuğla, kimya fabrikaları, bu dileklerin peşinde koşmadıkça sahip olunamayacağı gibi, hayvancılıkta ikinci sırada olan bir memlekette yem fabrikası nerede kurulmuştu[139].

Hazineye ait arazilerin muhtaç çiftçilere dağıtıldığı bazı köylerde bu topraklar, verilen gayenin dışında kullanıldığı için hazine tarafından aleyhlerine dava açılmıştı. Yozgat Asliye Hukuk Hâkimi Edip Araslı iki gün sürekli çalışarak 35 davayı iki tarafı sürekli dinleyerek karara bağlamıştı. Köylü ayağına kadar getirilen adaletin tevziindeki kaybedilen isabeti minnet hisleriyle duyurtmak için Hakikat'in idarehanesine kadar gelmişti. Yazının kalanında hâkim Araslı'ya övgü ve yol açıklığı duası edilmektedir[140].

Yozgatlıların, şehre hizmet edeni takdir etmesini bildiğine dair bir başka yazıda, Yozgatlı hizmeti takdir etmesini bilir, bunu yapılan genel meclis seçimleri de ortaya koymuştur. Yozgatlı ailece sandık başına koşmuştur, kadirşinaslığını, civanmertliğini göstermiştir. Bu büyük kalkınma döneminde dahi en az faydalanan şehir Yozgat'tır. Yozgatlı son iki yıldır kendisine gösterilen güler yüz ve alakayı unutmayarak bunu sandık başında göstermiştir[141], denilmiştir.

3.3. Değerler Üzerine Yazılar

Bu yazıların bazılarında hiciv ve eleştiri yolu ile yanlışı gösterme, uyarma, bazılarında doğrudan toplumun manevi olarak kıymetlendirdiği değerler anlatılarak özendirilme mevcuttur. Bir yazıda dalkavuk şöyle tarif ediliyordu; her zaman siyah bir elbise giyer ve daima iliklenmiş bir vaziyette durması için ceketinin düğmelerini içinden iğnelerdi. Ellerini ceplerine soktuğu yahut arkasına koyduğu hiç görülmemişti. Daima

[136]M. Neşet Tanrıdağ, "Çalışanları Başbaşa Vuralım", Hakikat, Y:1 S:314 19 Eylül 1956 Çarşamba, s1.; Sefer Eronat, "Yozgat Kazaları", Hakikat, Y:2 S:409 8 Şubat 1957, s1.Yozgat'ın kazalarının iktisadi manada Yozgat merkezle alakaları yoktur. Kazalarla münasebet, şahsi dostluklardan ibaret kaldı. Kazaların münevverlerini Yozgat'ta kurulu siyasi ve içtimai teşekküllere almak zorundayız.
[137]Sefer Eronat, "Hemşehrilerim Dertleşelim", Hakikat, Y: 2 S:418 19 Şubat Salı 1957, s1.
[138]Sefer Eronat, "Şirket, Hakikat, Y:2 S:407, 6 Şubat 1957 Çarşamba, s1.
[139]Sefer Eronat, "Hayvancılık", Hakikat, Y:2 S:408 7 Şubat 1957 Perşembe, s1.
[140]M. Neşet Tanrıdağ, "Köye Giden Adalet", Hakikat, Y:1 S:18 29 Eylül 1955 Pazartesi, s1.
[141]Nazım Kafaoğlu, "Kadirşinas Yozgatlılar", Hakikat, Y:1,S:26 25 Eylül 1955 Çarşamba, s1.

önünde bağlı durur ve insana eskiden beri bu zavallı ellerin yapışık olduğu hissini verirdi. Gurur, izzet-i nefis, şeref, haysiyet, namus santim kadar yoktu. Bütün hareketlere, kötü sözlere, fena muamelelere tahammül eder göz yumardı. Onun yegâne gayesi biraz daha yükselmek, biraz daha para almaktı. Bu uğurda her şeyi kaybetmeye razı ve her ahlaksızlığı yapmaya hazırdı. Efendisinin görünmediği zamanlarda dahi hürmette kusur etmezdi. Bazen efendisi kendisine telefon ettiğinde, şayet kazara önü açılmışsa hemen ceketini ilikler ve ondan sonra konuşurdu. O riyanın, yalancılığın, ikiyüzlülüğün sembolü idi[142].

Bir başka yazıda kimliğini gizleme, her renk ve her kılığa girme sahtekârlık ve riya olarak değerlendiriliyordu. Bu kişiler, hüviyetsizliğin kendileri için bir muvaffakiyet ve zekâ oyunu olduğunu kabul ederler. Zevahiri kurtarmak için de insanların mukaddeslik atfettikleri mefhumların sahibiymiş gibi, her renk ve her kılığa girmeyi gayet güzel becerir ve ihmal etmezlerdi[143].

Gazetede, nemelazımcılık eleştirilirken, bu huyun Yozgatlılara ait kötü bir alışkanlık olduğu eleştirisi yapılıyordu. Yazıda, şehrin sakinlerinin nesilden nesile intikal eden bir kuzu huyu vardır. Susmak niçin? Sebebi Ne? Gelene ağam, gidene paşam der dururuz. Sanki bu memlekette yapılan ve yapılamayan işlerle ilgili bir münasebetimiz yokmuş gibi bir misafir misali. Günlük hadiseler ve geçim kaygısı içinde yaşadığımız şehir ve cemiyetin uzaktan yakından kaderini tayin edecek hadiselerin çarkını kimler ne şekilde çevirecek farkında dahi olamayız. Duyduğumuz dedikoduların hakikatle ne derece münasebeti var veya yok kendi mantık süzgecimizden geçirerek memleket aleyhine işlenen kötülükleri teşhis ettiğimiz halde en yakın dostlarımızın bile kulağına fısıldamak medeni cesaretini gösteremeyiz[144], deniliyordu.

Güç elde edilen ulvi bir değer olarak tarif edilen, bakım ve budama gerektiren "Fazilet"[145]; bilhassa millet idaresinden mesul olan devlet adamlarının takip etmesi gereken "Adalet"[146]; **"**Şehitliğin Yüceliği"**[147]**; "Suç karşısında Mukadderat"[148]; "Ey Fani"[149] gibi dini içerikli yazılarla "Nasreddin Hoca Üstüne"[150]; "Çocuk Edebiyatı ve Yozgat Atasözleri Üzerine"[151] ve "Mahsuni Şerif"in[152] değerlendirildiği edebiyat yazıları, "Basın Özgürlüğü"[153] ve "Ekonomi Olgusu"[154] gibi yazılar yayımlanmıştı.

4. Sonuç

Hakikat gazetesi, ulusal, yerel meselelerin duyurulduğu, Türkiye'nin başka ülkelerle ilişkilerinin kısmen de olsa görülebildiği Yozgat'ın yerel gazetelerinden biridir. 1955-1970 yılları arasında haberleri ve köşe yazıları ile halkı doğru şekilde bilgilendirme ve yönlendirmeye dönük bir misyonu üstlenmiştir. Gazete 1970 sonrasında daha çok reklam, tüzük yayınlanan baskı kalitesi çok yüksek olmayan bir görüntü arz etmiştir.

Gazete, ilgili yıllarda Yozgat'ın fiziki, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişimini yansıtmaktadır.

[142]M Selahattin Allıoğlu, "Dalkavuk", Hakikat, Y:1 S:6, 5 Eylül 1955 Pazartesi, s1-2.
[143]Mustafa Tütüncüoğlu, "Gerçek Hüviyetimizin Belirtisi", Hakikat, Y:1 S:14 14 Eylül 1955 Çarşamba, s1.
[144]Mustafa Tütüncüoğlu, "Benliğimizi Kemiren Zihniyet", Hakikat, Y:1 S:13 13 Eylül 1955 Salı, s1.; Yusuf Karslıoğlu'na ait bir başka yazıda da "Nemelazımcılık", eleştiriliyordu. S:31 4 Ekim 1955 Salı, Hakikat, s2.
[145]Nazım Kafaoğlu, Fazilet, Hakikat, Y:1 S:9 8 Eylül 1955 Perşembe, s1.
[146]Nazım Kafaoğlu, Hak ve Adalet Yolu, Hakikat, Y:1 S:19 20 Eylül 1955 Salı, s1.
[147]Fuat Uluç, Bu Toprağın Çocukları, Hakikat, Y:2 S:408 7 Şubat 1957 Perşembe, s2. Türk vatanı baştanbaşa şehitler diyarıdır. Her Türk evi kışladır. Her Türk evinde askerlik, ordu ve muharebe hatıralarını bir arada bulursun. Böyle bir milleti ordusundan ayrı düşünebilir miyiz?
[148]Hilmi Gönenç "Suç karşısında Mukadderat", Hakikat, Y:1 S:385, 12 Aralık 1956 Çarşamba, s1.
[149]Hilmi Gönenç, "Ey Fani", Hakikat, Y:1 S:386 13 Aralık 1956 Perşembe, s1.
[150]Muhsin Köktürk, "Nasreddin Hoca Üstüne", Hakikat, Y:13 S:4049 17 Temmuz 1969 Perşembe, s1.
[151]Muhsin Köktürk, Hakikat, Y:14 S:4051, 19 Temmuz 1969 Cumartesi,s1.
[152]Muhsin Köktürk, "Yuh Yuh", Hakikat, Y:13 S:4054 23 Temmuz 1969 Çarşamba, s1. Muhsin Köktürk, Temmuz -Eylül ayları arasında günlük köşe yazıları yazmış, bu yazılar bazen tam sayfa olmuştur.
[153]Hakikat, S:1, Y:13 S:4053 21 Temmuz 1969 Pazartesi, s1.
[154]Hakikat, Y:13 S:50 18 Temmuz 1969 Cuma, s1.

Yozgat, bu manada çevre illere göre ihmal edilmiş, gelişimi oldukça yavaş, gelişme arzusunda bir Orta Anadolu şehridir. Gazete ise şehrin kalkınması için bilinçlendirme, süreci yönlendirmeye yönelik çaba sarf etmiştir. Ancak, şehrin entelektüel gelişim düzeyini temsil eden bir araç olarak değerlendirilirse, sütunlarının çok sayıda ve derinlikli yazıları içerdiğini söylemek mümkün değildir. Gazetenin birinci sayfasında ulusal, uluslararası, yerel haberler ve köşe yazıları, ikinci sayfasında ise kimi zaman bu haberlerin ve yazıların devamı, reklam, afiş, mani ve şiirler ile tek tük moda haberleri de yer almıştır.

5. Kaynakça

Hakikat (1955-1977)

TBMM Zabıt Cerideleri 1965-1972

https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM__/d02/c001/mm__02001001.pdf

https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM__/d03/c001/mm__03001006.pdf

https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM__/d03/c023/mm__03023058.pdf

Millet Meclisi Üyelerine Mahsus Hal Tercümesi Kağıdı Yozgat Milletvekili Neşet Tanrıdağ, HT_3103_4_2, Sicil No:698, 3s.

Seçilmiş Olanlara Verilen Tutanak, 11/10/1965, S_M3103_4_2, 1s.

Seçilmiş Olanlara Verilen Tutanak, 13/10/1969, S_M3103_4_2,1s.

ÇAVDAR Tevfik, Türkiye'nin Demokrasi Tarihi, 2.Baskı, Ankara, İmge, 1999.

FINDLEY V. Carter, Modern Türkiye Tarihi İslam, Milliyetçilik ve Modernlik 1789-2007, Çev. Güneş Ayas, İstanbul, Timaş, 2011.

KARPAT Kemal, Türk Demokrasi Tarihi, 3.Baskı, İstanbul, İmge, 2008.

GEÇİKLİ Recep Murat, Menderes Hükümetleri Dönemi Türkiye – ABD İlişkileri, İstanbul, İleri, 2016.

ZURCHER jan Eric, Modernleşen Türkiye'nin Tarihi, İstanbul, İletişim, 1995.